

ESCOLA MUNICIPAL REINA VIOLANT
c. Trilla n. 18-20
Barcelona 08012

**PROJECTE LINGÜÍSTIC DEL
CENTRE
ESCOLA REINA VIOLANT**

ÍNDEX

1 – INTRODUCCIÓ.

2 – ANÀLISI DEL CONTEXT.

2.1. CARACTERÍSTIQUES SOCIOLINGÜÍSTIQUES.

2.2. ÀMBITS DE L'ESCOLA.

2.2.1 MESTRES.

2.2.2 PERSONAL NO DOCENT. (Consergeria, cuina, neteja)

2.2.3 MONITORATGE.

2.2.4. PERSONAL EN PRÀCTIQUES.

3 – DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE: El tractament de les llengües.

3.1.1 ÀMBIT PEDAGÒGIC.

a. Tractament de la llengua catalana com a llengua vehicular i d'aprenentatge.

b- Tractament de la llengua castellana, procés d'aprenentatge.

c- Tractament de les llengües estrangeres, procés d'aprenentatge.

3.1.2. ÀMBIT ORGANITZATIU.

3.1.3. CRITERIS DE SEQÜENCIACIÓ I PROGRAMACIÓ.

3.1.4. CRITERIS DE RELACIÓ AMB ALTRES ÀREES

3.1.5. CRITERIS D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

3.1.6. EINES COMPLEMENTÀRIES

4 – DIFUSIÓ DEL PLC.

5 – OBJECTIUS DE MILLORA.

INTRODUCCIÓ.

El present Projecte Lingüístic tracta de recollir tots aquells principis que són compartits per la Comunitat Educativa respecte a la plena normalització i integració a la cultura i a la Llengua Catalana.

El Projecte Lingüístic regula l'ús de les llengües en els diferents àmbits del centre, ha estat elaborat per una comissió representativa de tots els estaments escolars i és fruit de la reflexió conjunta.

Com a tal, és un instrument que vol vincular famílies, alumnat, professorat i personal no docent que forma part de la Comunitat Educativa, respecte al mateix objectiu comú.

Com a part del Projecte Educatiu, té una vigència llarga i tracta de recollir globalment tots els aspectes del centre, tot i que serà revisat anualment per tal de fer efectius els objectius de millora que seran recollits al Projecte de Centre i avaluats en la memòria anual.

Ha estat consensuat pel Claustre i aprovat pel Consell Escolar el dia
.....
.....

La Direcció vetllarà i facilitarà que tota la comunitat educativa en tingui coneixement.

El Centre no disposa de P.I.L. perquè el percentatge de l'alumnat no catalanoparlant és molt baix.

2. ANÀLISI DEL CONTEXT.

2.1. CARACTERÍSTIQUES SOCIOLINGÜÍSTIQUES.

a- Àmbit familiar.

L'Equip Directiu va elaborar una enquesta per tal de conèixer les característiques sociolingüístiques de les famílies de l'Escola.

Del total de famílies, n'han retornat 105. Un cop analitzades les respostes, constatem que:

Llengua habitual que es parla a casa:

<i>Català:</i>	66,66 %
<i>Castellà:</i>	17,14 %
<i>Català i Castellà:</i>	9,52 %
<i>Altres llengües:</i>	6,66 %

De les dades obtingudes, es desprèn que la llengua vehicular familiar majoritària amb escreix és el català. Hi ha un petit percentatge que utilitza altres llengües vehiculars.

2.2 ÀMBITS DE L'ESCOLA.

2.2.1. MESTRES.

Tot el personal docent domina la llengua catalana i té la titulació adient per impartir les classes en català.

2.2.2. PERSONAL NO DOCENT (Administració i serveis).

- ◆ **Personal administratiu.** El personal administratiu té domini oral i escrit de la llengua catalana i parla sempre en català amb l'alumnat.
- ◆ **Personal de serveis.** Tot el personal entén el català i una minoria el parlen habitualment.

2.2.3. MONITORATGE.

L'empresa contractada per donar servei al menjador i a les activitats extraescolars utilitza el català com a llengua de relació, per tant, tota la informació oral i escrita referent a l'organització del menjador escolar es fa en català, així com totes les activitats lúdiques que es realitzen.

En el temps de migdia s'ha introduït a nivell oral la llengua anglesa per part del monitoratge que es fa el càrrec de cada grup.

2.2.4. PERSONAL EN PRÀCTIQUES.

Serà condició indispensable que el personal que realitzi les pràctiques en el Centre tingui coneixement i utilitzi la llengua catalana en els diferents àmbits.

3. DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE: EL TRACTAMENT DE LES LLENGÜES.

Es procurarà en tot moment crear situacions en les que sigui necessari l'ús de la llengua com a vehicle de comunicació, ja que la llengua és l'eix transversal de tots els aprenentatges.

Es tindrà en compte també, el suport que cada matèria o contingut del currículum doni a l'aprenentatge de la llengua, doncs aquesta s'aprendrà de manera més efectiva quan en una mateixa tasca escolar els alumnes practiquin les quatre habilitats bàsiques: comprendre, parlar, llegir i escriure, d'una manera integrada.

Aquest principi es basa en les idees següents:

- Aprendre Llengua és aprendre a comprendre, parlar i escriure en les diferents àrees del coneixement humà que es proporcionen a l'escola: les matèries del currículum.

- Aprendre una matèria és aprendre a “parlar” (comprendre i expressar oralment i per escrit) aquesta matèria.
- Aprendre a pensar i aprendre Llengua són dos aprenentatges íntimament relacionats.

En conclusió,

***No s'aprèn Llengua ensenyant només Llengua.
Tots els mestres han d'esdevenir mestres de Llengua.***

3.1.1 ÀMBIT PEDAGÒGIC.

Els criteris generals per les adequacions del procés d'ensenyament i aprenentatge de les llengües a la realitat sociolingüística del Centre es fa global i individualment.

La Comunitat Educativa vetllarà per què en el moment del seu ingrés, l'alumnat amb llengua familiar diferent de la catalana se senti acollit i s'estableixin estratègies per tal de facilitar-li una ràpida integració en la dinàmica de l'Escola. Amb aquesta finalitat, el Centre contempla un Pla d'Acollida i d'Atenció a la Diversitat.

La Direcció del Centre vetllarà per què el professorat exerceixi la seva tasca docent en la llengua que correspongui segons el P.L.C.

L'Equip de Mestres avaluarà periòdicament les competències lingüístiques de l'alumnat per tal d'ajustar la programació curricular de manera que s'aconsegueixin els objectius propis de cada una de les llengües.

a) EL TRACTAMENT DE LA LLENGUA CATALANA COM A LLENGUA VEHICULAR I D'APRENENTATGE.

- ***El català és el vehicle d'expressió habitual del professorat, de l'alumnat i de la resta del personal en totes les activitats docents internes i externes.***
- ***El recompte total d'hores de llengua Catalana és de 3 hores setmanals als Cicle Inicial i Mitjà i de 4, al Cicle Superior. (Sempre seguint la Normativa vigent).***
- ***Totes les àrees s'imparteixen en Llengua Catalana, menys l'àrea de llengua castellana i la de llengua anglesa.***

El centre:

- Vetllarà per què el professorat utilitzi la llengua catalana també en els espais no curriculars (esbarjo, menjador, sortides, altres activitats pedagògiques).
- Tindrà cura de l'ús habitual de la llengua catalana en els recursos materials i didàctics de l'Escola (llibres, jocs, audiovisuals...).
- Fomentarà la participació del personal docent en cursos de formació permanent respecte a la didàctica i cultura catalanes.
- S'assegurarà què en acabar la Primària, l'alumnat conegui i utilitzi correctament la llengua catalana, tant oralment com per escrit, tal com consta en el nostre PCC.

LA LECTURA I L'ESCRITURA A E. INFANTIL.

❖ Què entenem per llegir?

“Llegir és el procés mitjançant el qual es comprèn el text escrit (definició basada en el model interactiu; Isabel Solé, 1987).

Destaquem la paraula *comprensió*, ja que sobre aquest concepte de lectura elaborarem la nostra proposta”.

La concepció de lectura com a comprensió del text escrit implica el següent:

- Llegir és un procés actiu perquè el que llegeix ha de construir el significat del text interactuant-hi. Això significa que el lector farà una construcció pròpia que implica el text, els seus coneixements previs i els objectius amb què s'enfronta.

- L'objectiu és el que guia la lectura perquè llegim amb una finalitat.
- Aquest objectiu és el que determina les estratègies que es posen en marxa per a la comprensió i el control d'aquesta comprensió.
- La interpretació dels textos que llegim depèn molt de l'objectiu que pretenem, doncs podem llegir un mateix text amb diferents objectius.
- Llegir és un procés d'interacció entre qui llegeix i el text. El lector ha de fer seu el text relacionant-lo amb els seus coneixements previs, però també ha d'adaptar-se a ell transformant-los en funció de les noves aportacions.
- Quan llegim, ens impliquem en un procés de predicció i referència contínua que es basa en la informació que aporta el text i el propi bagatge, i en un procés que permet afirmar o rebutjar les prediccions i inferències fetes.

❖ Què entenem per escriure?

“Escriure és el procés mitjançant el qual es produeix el text escrit.”

Destaquem la paraula *producció*, ja que elaborem la nostra proposta al voltant d'aquest concepte, i volem destacar que l'escriptura no és només una activitat motora sinó que es tracta d'una activitat cultural complexa.

El procés de producció d'un text, seguint el que diu l'Anna Camps (1994) s'inclou dins del marc pedagògic del treball per projectes, ja que dóna sentit a la composició del text i marca el seu context. La composició del text es desenvolupa a través dels següents sub processos:

- La planificació de les decisions que pren l'escriptor mentre elabora el text, abans d'escriure, mentre escriu i com a conseqüència de la seva revisió. Durant la planificació, es desenvolupen tres fases:
 - Generació d'idees.
 - Organització de les idees.
 - Establiment d'objectius.
- La textualització, que es refereix a tot el que comporta la construcció d'un text.

- La revisió, que consisteix a canviar aspectes del text en que es constata un des ajustament, encara que no sempre es dóna una modificació del que ja s'ha escrit. És la diferenciació més clara entre la producció escrita i oral.

EVOLUCIÓ DEL DESENVOLUPAMENT DE L'ESCRITURA:

Segons Ferreiro i Teberosky (1979), i com a resultat de diferents investigacions, hi ha cinc nivells d'escriptura que ens poden servir per situar les produccions escrites de la majoria de nens i nenes entre 4 i 7 anys (actualitzats el 1996):

- 1r nivell: Reproducció dels trets de l'escriptura adulta: rodonetes, palets, ganxos...Els nens entenen com escriptura allò que no és dibuix, encara que les seves produccions no es diferenciïn gaire des del punt de vista de l'adult. És el que en diem: l'etapa **de l'escriptura indiferenciada**. *L'escrit és el nom de l'objecte.*
- 2n nivell: Les produccions d'aquest nivell mostren **formes diferents per a cada paraula** segons les següents hipòtesis de funcionament del codi escrit que fa el nen:
 - Hipòtesi de quantitat: Creu que ha d'haver una quantitat mínima de signes per tal que digui alguna cosa.
 - Hipòtesi de varietat interna: Les lletres han de ser diferents perquè si són iguals, no diuen res.
 - Hipòtesi de varietat externa: Ha d'haver diferències entre escriptures perquè diguin coses diferents.
- 3r nivell: Comença quan els nens descobreixen alguna relació entre l'escriptura i la paraula sonora. La seva producció està en funció de la **segmentació sil·làbica de la paraula**. **Segueixen les següents hipòtesis:**
 - Sil·làbica quantitativa: Per a cada part que reconeixen a nivell oral (normalment, síl·labes) correspon una representació gràfica (lletres o signes que volen imitar-les), encara sense valor convencional.
 - Sil·làbica qualitativa: A cada síl·laba li correspon una grafia i aquesta correspon al so convencional de la consonant o vocal de la síl·laba.
- 4t nivell: **La seva producció està controlada per la segmentació sil·làbic -alfabètica de la paraula**. Comencen a escriure més d'una grafia per a cada síl·laba i ens trobarem que, al costat d'una

paraula escrita de manera convencional, hi haurà una altra o part d'una altra escrita segons la hipòtesis sil·làbica. Dóna la impressió que el que escriu s'ha descuidat algunes lletres.

- 5è nivell: **El nen generalitza la correspondència entre sons i grafies.** Li sorgeixen dubtes quan apareixen síl·labes que no responen a l'esquema consonant + vocal, fins que es generalitza la relació entre els fonemes i les grafies que els representen.

En aquests moments, el nen té un bon domini del codi encara que li falta aprendre una gran part de l'ortografia.

TEORIA D'APRENTATGE:

La nostra opció d'escola és el constructivisme, segons el qual, aprendre equival a elaborar una representació, a construir un model propi del que es representa com a objectiu d'aprenentatge. Es creu que l'estructura cognitiva humana està formada per una xarxa d'esquemes de coneixement, i aquests s'entenen com les representacions que les persones tenen sobre algun objecte de coneixement.

L'explicació constructivista de l'aprenentatge incorpora el concepte d'aprenentatge significatiu d'Ausubel, que implica la capacitat de donar significat propi i personal a un objecte de coneixement que existeix objectivament. Entenem que aprendre significativament és establir relacions entre el que ja se sap i el que es vol aprendre. Per què es realitzi aquest aprenentatge cal que es donin unes condicions:

- L'objecte d'aprenentatge ha de ser clar i ha d'estar relacionat amb els altres continguts del coneixement previ del nen.
- Els alumnes han de tenir un nivell previ de coneixement respecte el que es va a aprendre, i les seves estratègies i desenvolupament han de ser les adequades per tal de poder associar el que ja saben amb el que van a aprendre per tal de poder incorporar-ho.
- El mestre acompanya l'alumne en aquest procés, però l'esforç l'ha de fer el qui aprèn.
- La motivació i les connexions afectives tenen un paper important en l'aprenentatge significatiu perquè cal comptar amb l'actitud favorable del nen / nena i amb la seva

implicació i esforç.

- El nou aprenentatge s'ha d'integrar en el nen per què pugui aplicar-lo a noves situacions quan el necessiti. És per aquest motiu que s'ha de memoritzar a partir de la comprensió.

1. A la nostra escola, es creen situacions en les que sigui necessari l'ús de la llengua com vehicle de comunicació. També es té en compte una manera d'aprendre globalitzadora. És per això que donem la mateixa importància a la llengua en tots els aprenentatges, ja que és l'eix sobre el que construïm. Per fer això, partim dels coneixements previs de cada alumne i treballem de manera personalitzada.
2. Procurem despertar l'interès dels alumnes mostrant amb l'exemple de la mestra la consulta de llibres en situacions significatives i proporcionem estratègies per tal que el nen estableixi un contacte amb la llengua escrita i la lectura i pugui fer una reflexió sobre el funcionament del codi escrit amb hipòtesis.
3. Quan es posa els nens a escriure coses que no tenen sentit ni funcionalitat, l'únic que miren és la lògica de les lletres. Aquesta transposició fa que buidïn la lectura i l'escriptura dels seus significats culturals i funcionals.
4. Es tenen en compte els coneixements previs dels alumnes amb el llenguatge que es vol ensenyar.
5. Es posa el nen amb contacte amb el que se li ensenya dintre d'un context significatiu. Es treballa per context escriptor.
6. Es fan servir les orientacions d'en Vigotski. Tot seguint els passos evolutius mentals dels nens.
7. Es recullen les aportacions de l'alumnat que faciliten diferents estratègies pròpies que es van posant en comú i es facilita el feed-back.
8. Es treballen hipòtesis sobre les paraules i es fomenten les deduccions i les associacions.
9. Les estratègies respecten el nivell evolutiu del grup i es segueix el seu procés maduratiu.
10. Algunes de les activitats i estratègies que es fan servir per a l'ensenyament de la Llengua Catalana a l'escola són les següents:

E. Infantil.

- Es dediquen estones diàries a la lectura.
- Se'ls ajuda a triar llibres.
- Es fa una biblioteca de classe a cada curs.
- Abans de fer qualsevol activitat relacionada amb la lectura, la mestra avaluarà l'adequació, consistència i coherència del text.
- La mestra llegeix contes amb il·lustracions.
- Es procura buscar situacions en les que es doni la lectura significativa: noms als penjadors, llista de classe, noms dels estris i racons... lectura de menús i recerca de dibuixos que es corresponguin... es fan hipòtesis i estratègies.
- Es procura tenir un referent de lectura: la mestra, un adult extern o un alumne del C.S. als petits.
- Es rellegeixen textos, es memoritzen poemes i cançons i s'aprenen.
- Es promou que portin llibres per recomanar.
- Es fan hipòtesis sobre una lectura.
- Es dota la lectura d'objectius.
- En acabar una lectura, es fa una recapitulació.
- S'esbrina el per què ha agradat una lectura.
- Es treballa per projectes i a través dels llibres investiguen sobre una informació concreta.
- Les lectures estan lligades a coses que tinguin algun significat per a ells. Volen provocar interessos diversos que despertin les ganes de relacionar coneixements i aprendre.
- La mestra parla dels títols, de la lectura de les imatges, de la relació que hi ha entre el que s'explica i les imatges, prèvia posada en situació de lectura.
- Els alumnes de P5 escolten un conte i de vegades, els ho expliquen als de P3 per parelles.
- Es fa servir la maleta viatgera, que es deixa amb els llibres de contes i cadascú escull el que vol i se l'expliquen.
- El treball per projectes ajuda a fer aquest aprenentatge, ja que els nens porten informació escrita de casa que prèviament s'ha comentat amb els pares i expliquen el que han portat. Els projectes estan lligats a interessos dels nens. La tasca de la mestra és provocar interessos que despertin les ganes de relacionar coneixements i aprendre.
- A P5, els noms dels alumnes són fonamentals com referents de les lletres i cada dia hi ha un encarregat que passa llista, va llegint el calendari, dia, mes, any, número...
- Es fa una associació constant entre el treball de lectura i

escriptura i els projectes que es treballen.

- Com a norma general, es pren el nom de cada nen com punt de partença. Està als penjadors, amb lletra de pal. Per ordenar els alumnes es segueixen diferents criteris: per edats, alfabètic... (segons el curs). Es fomenta que els nens maneguin hipòtesis.
- Cada classe fa les activitats que creu més adients segons la maduresa dels seus components.
- A través dels diferents tipus d'estratègies seguint la línia constructivista, es potencia i es motiva la reflexió al voltant dels sons i la grafia, tenint present l'evolució cognitiva del nen, per tal de fer-lo avançar en la construcció de la lectura i l'escriptura.

MATERIALS BÀSICS:

- Material de l'entorn: fullets de propaganda, etiquetes de productes, cartes, diaris, revistes, cromos, cartells, etc. I calaixos, capses o dossiers per col·leccionar-los i classificar-los segons diferents criteris. Aquest material l'aportes els nens a partir d'allò que troben en el medi on viuen.
- Llibres variats: de contes, de còmics, de coneixements, de poesia, d'art... en els quals predomini la il·lustració però que tinguin text, en tot tipus de lletra. Parlem de llibres que tinguin sentit en aquest context per tal de poder atribuir significat a allò que es llegeix.
- Les cartelleres: per al calendari, per als controls (amb els noms dels nens i nenes), per als càrrecs, per a les notícies i per als poemes. Cal que es col·loquin sempre a l'abast dels nens per què hi puguin penjar coses, escriure i llegir ells mateixos amb facilitat.
- L'abecedari: en forma de pòster o en forma de fris, és convenient que a la classe hi hagi el model de totes les lletres de pal (impremta i majúscules amb el corresponent abecedari de lletra lligada, de manera visible. Serveixen de punt de referència per veure el nombre de lletres que hi ha, quantes en coneix cadascú, etc. I també per ajudar a relacionar un tipus de lletra amb l'altre.
- Fulls de tota mena: blancs, de colors, amb pauta, quadriculats, fulls d'esborrany.. i de diferents mides (quartilla, Din -3, Din A-4). En alguns treballs, la mestra orienta sobre quin tipus de full va bé per a aquella tasca concreta, però moltes vegades, es pot deixar escollir

a l'alumnat el tipus de full que prefereix i que vagi descobrint els avantatges i inconvenients per sí mateix.

- Llapis, gomes, retoladors prims i gruixuts i bolígrafs per escriure. El llapis és l'instrument més adequat per escriure els primers textos, però també és útil utilitzar els retoladors perquè són més fàcils de manipular i obliguen a una major concentració o simplement, perquè el resultat és més vistós.
- Pissarra i guix, tant per a propostes col·lectives com individuals o en grups petits, ja que permet que un text sigui visualitzat alhora per diverses persones, permet reescriure amb facilitat i resseguir o repassar en un pla vertical.
- Ordinador i impressora, per poder escriure els noms dels nens, els títols, llistes i textos breus. També facilita el fet de compartir el text en el moment que es produeix i la pantalla és visible per dues o tres persones i afavoreix la conceptualització d'algunes característiques del text escrit.
- Els cartronets plastificats amb els noms dels alumnes que estiguin a l'abast per poder treballar amb ells. Serviran de model i seran un punt de referència clau per al seu aprenentatge, a més d'altres: les llistes dels racons, dels aniversaris del mes, dels que no es queden a dinar... El fet que el cartronet es pugui agafar amb les mans és molt apropiat per aquelles edats en que manipular és prioritari per explorar l'entorn i centrar l'atenció. Aquests cartrons han de ser el més simples possible, sense guarniments que distreguin l'atenció de les lletres.
- Respecte al tipus de lletra, resulta útil que per un costat estigui en lletra de pal, i per un altre, en lletra lligada.
- Lletres mòbils i joc de lletres i paraules, de diferents tipus i colors (millor si són magnètiques) per compondre paraules, per agrupar, classificar, etc: Dòmino, memory, loto amb paraula – dibuix, puzles de lletres, etc.

TIPUS DE LLETRA:

Escriure no és una habilitat en abstracte sinó un coneixement arrelat pel qual no són suficients unes habilitats en el traç d'unes grafies. El procés és que quan es comprenen les regles de representació del sistema d'escriptura, les habilitats en el traç de l'escriptura s'adquireixen fàcilment.

Per altra banda, el domini del traç no és imprescindible per tenir un coneixement de l'escriptura, doncs es pot saber escriure sense dominar el traç.

En primer lloc, cal diferenciar entre el tipus de lletra per llegir i el tipus de lletra per escriure.

Quan es tracta de llegir, els nens i nenes necessitaran per al seu desenvolupament com a persones alfabetitzades reconèixer tot tipus de lletra. Això vol dir que a la classe, tindran cabuda tots els tipus de lletra que sorgeixin en qualsevol text escrit de l'entorn: bosses de plàstic, samarretes, diaris, embolcalls de menjars... Aquesta varietat ha de representar un avantatge per anar relacionant els diferents tipus de lletra. També tindrem en compte que no és suficient la grafia per a la comprensió de la lectura, per tant, aquesta varietat facilitarà la posada en funcionament d'altres estratègies que les estrictament grafofòniques.

És important que els nens i nenes s'impliquin en l'activitat d'escriure, per anar-se apropiant del seu coneixement i serà bo que els oferim per començar, uns models que els siguin fàcils i els convidin a provar d'escriure amb resultats gratificants. Així, la proposta inicial és posar-los en contacte amb la lletra de pal, però sense ser exclusivistes. Serà un primer referent clar, però mantenint-nos oberts a altres aportacions enriquidores.

A partir del moment que l'infant ha comprés el sistema d'escriptura, és a dir, quan arriba a l'etapa alfabètica, és el moment més indicat per introduir les grafies lligades (finals de P5 i principis de 1r). El seu aprenentatge a partir d'aquest moment és més ràpid i molt sovint, s'acaba de fer de manera autodidàctica. No es recomanable fer-ho abans que el nen compregui el sistema d'escriptura, i cal tenir present que l'adquisició d'aquesta nova destresa requereix un esforç per part de l'alumne.

MANERA D'INTRODUIR LA LLETRA LLIGADA:

No podrà ser una activitat per a tots els nens alhora. A mesura que cada nen i nena va entrant a l'etapa alfabètica (en la majoria dels casos cap al final de la classe de 5 anys i el començament de 1r) podem oferir-li personalment la possibilitat d'aprendre a escriure el seu nom en lletra lligada. Gairebé sempre, en tenen moltes ganes i estan disposats; convé no forçar aquest pas i respectar la disposició individual i la maduresa de cada nen.

Arribat el dia, ens podem asseure al seu costat i, de manera que ho vegi, amb retolador gruixut, per exemple, o a la pissarra amb guix, li fem el traç de les lletres del seu nom a poc a poc pronunciant el so de cada lletra a mesura que escrivim. Després, li demanarem que ressegueixi amb el dit o amb un altre retolador, el model fet per l'adult i, si convé, l'anem guiant cap on ha de dirigir el traç o, fins i tot, li acompanyem la mà.

Després, pot provar de copiar-ho tot sol, amb la mestra al costat, la qual va seguint atentament els traços de l'alumne i va intervenint, tant per orientar com per aprovar o rectificar quan calgui.

Un cop assolits mínimament els traços de les lletres del seu nom, només cal pràctica per fer-ho cada cop més ràpid. Convé orientar el nen / nena sobre la necessitat de practicar per adquirir més rapidesa i seguretat.

D'aquesta manera, cadascú al seu ritme, i amb seguiment individualitzat per part de la mestra, els alumnes es van introduint amb l'ús de la lletra lligada i n'adquireixen el traç, tot treballant força la psicomotricitat fina i el grafisme. L'habilitat en el traç es veu facilitada per la consciència del valor de cada lletra i, un cop iniciats en el traç del seu nom, transfereixen ràpidament el sentit i la direccionalitat a les altres lletres.

A vegades, resta per practicar algunes lletres que surten poc i són complexes de traç, com per exemple: la x, la f o la z... Quan sorgeix la necessitat de fer-les servir, és el moment d'ensenyar-les com hem fet amb les del seu nom i insistir sobre la conveniència de practicar-les per poder fer-les més àgilment.

És així com cadascú es va responsabilitzant i auto graduant els aprenentatges. El nen, després d'haver tingut la necessitat d'usar una grafia que no li surt, en pren consciència i accepta amb interès la necessitat de practicar-la.

Els referents:

Els nens han de tenir referents a l'abast on poder consultar els seus dubtes per tal de ser el més autònoms possible en el seu aprenentatge. Aquests referents sovint són els noms dels nens i nenes de la classe, els rètols que identifiquen els espais, els títols dels murats elaborats entre tots, els títols dels contes, etc. Però, a més, en el moment que els nens descobreixen el funcionament del codi d'escriptura i comencen a escriure amb diferents tipus de lletra, és un bon ajut tenir un pòster amb la relació de grafies de l'abecedari en lletra de pal i lletra lligada, ben visible, per poder-lo consultar sempre que es vulgui.

Els materials a l'abast de tots:

Els materials per fer pràctica del traç de les grafies, els materials d'entrenament, han de ser ben variats perquè cadascú pugui agafar el que més li agradi. No cal que n'hi hagi un per a cada alumne, ja que no ho faran pas tots al mateix temps, ni tots hauran de fer servir el mateix material.

Alguns d'aquests poden ser:

- Pissarra i guixos blancs i de colors.
- Pissarra transparent amb retolador que permet resseguir el model col·locat a sota.
- Pissarra amb recobriment plàstic i retoladors.
- Fulls de paper fi per calcar o paper pergamí i llapis d'escriure o retoladors prims.
- Fulls blancs i fulls pautats i retoladors gruixuts, etc.

És important que els nens sàpiguen de quin material disposen per a cada tipus de tasca i on poden trobar-lo per tal que puguin agafar-lo lliurement i practicar les grafies que ells mateixos decideixen practicar i convé fer.

És convenient que l'escola faci adonar de la importància d'una grafia clara i ràpida. Per això, cal anar vetllant més enllà dels 7 o 8 anys pel tipus de lletra, introduint aquells exercicis preventius que es creguin necessaris, de manera individualitzada.

Un dels millors exercicis per prendre consciència de la necessitat de claredat de la lletra a fi de facilitar-ne la comprensió, és fer llegir frases i paraules dels companys i companyes de la classe. Ja des de parvulari, s'han d'aprofitar els moments oportuns per fer reflexionar sobre la cal·ligrafia i la distribució de l'espai, tant al qui ha produït el text, com al que es troba en la dificultat d'entendre'l.

L'ORGANITZACIÓ DELS CONTINGUTS:

Els continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals propis de l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura s'organitzaran de manera globalitzada i globalitzadora. El nen serà el protagonista doncs és el subjecte actiu en la construcció del coneixement sobre el text escrit.

Per organitzar els continguts, tindrem molt en compte l'objectiu que volem aconseguir. **L'objectiu general és que els nens i nenes usin eficaçment, com a lectors i escriptors autònoms, el text escrit.** Pretenem que aprenguin a llegir i a escriure i a saber què fer amb el text escrit i que

puguin servir-se de la lectura i l'escriptura per viure plenament en la nostra societat alfabetitzada. Ensenyarem a llegir i a escriure des de la lògica de la llengua com a ús.

- No hi ha un ordre jeràrquic de presentació dels sons i les grafies, ja que el criteri que es prioritza és el de l'ús.
- Tampoc no s'estableix un ordre jeràrquic de presentació, en primer lloc de la frase, després de la paraula, després de la síl·laba i, finalment, de la lletra amb el seu so. Els eixos de l'organització del nostre treball són els usos de la llengua escrita:
 - L'ús pràctic.
 - L'ús científic.
 - L'ús literari.

○ També estructurarem les nostres activitats fonamentant-les en aquests eixos. Dintre d'aquest enfocament, farem una certa gradació basant-nos en la complexitat que presentin els diferents usos a l'hora de presentar la lectura i l'escriptura. El que tindrem molt en compte és que l'ús que es faci del llegir i l'escriure sigui real i adquireixi significació.

○ A l'hora de programar les activitats, lligarem els interessos de l'alumnat que van sorgint al llarg del curs amb els usos del text escrit. Ja que intentem un treball globalitzat, els usos funcionals i científics es desenvolupen dins la marxa general de l'aula a través de les diferents activitats. Restarà preveure les activitats que fan referència a l'ús literari i la biblioteca. Es programarà específicament l'estona de biblioteca, l'hora del conte, les notícies i els textos poètics escollits.

EDUCACIÓ PRIMÀRIA:

La lectura:

Segons la definició d' Isabel Solé: "Llegir és un procés d'interacció entre el lector i el text, mitjançant el qual el primer intenta obtenir una informació per satisfer els objectius que pretén amb la seva lectura".

El model interactiu és una síntesi d'altres enfocaments que al llarg de la història han estat elaborats per explicar el procés de lectura. Els estudiosos del tema coincideixen en afirmar que les diferents explicacions es poden agrupar al voltant de dos models:

- Ascendent (bottom up).
- Descendent (top down).

1. En el primer, el lector processa els components del text, començant per les lletres, seguint amb les paraules, frases...que condueix a la comprensió del que llegeix.

Les propostes d'ensenyament basades en aquest sistema donen molta importància a les habilitats de descodificació, ja que consideren que el lector pot entendre el text perquè és capaç de descodificar-lo. És un model que no acaba d'explicar fenòmens com:

- El fet que contínuament inferim informacions.
- El fet que llegim i ens passen per alt algunes errades tipogràfiques.
- El fet que podem comprendre un text sense entendre totalment cadascun dels seus components.

2. En el segon, oposat a l'anterior, el lector utilitza el seu coneixement previ i els seus recursos per fer anticipacions sobre el contingut del text i comprova que es verifiquin.

Quanta més informació tingui un lector del text, menys necessitarà fixar-s'hi per interpretar-lo. A partir d'hipòtesis i anticipacions prèvies, el text es processa per la seva verificació.

Les propostes d'ensenyament d'aquest model han donat més importància al reconeixement global de les paraules per sobre de les habilitats de descodificació.

El model interactiu no es centra exclusivament en el text ni en el lector, encara que dóna importància als seus coneixements previs que per a la comprensió total del text. Quan el lector es situa davant del text, els elements que el formen desperten unes expectatives de manera que la informació funciona com un input per al nivell següent que es va propagant cap a nivells més elevats. Al mateix temps, es creen també expectatives a nivell semàntic del seu significat global, que guien la lectura i busquen ser verificades (lèxic, sintaxi, grafia – so) a través d'un procés descendent.

El lector utilitza els seus coneixements simultanis del món i del text per construir la seva interpretació.

Des d'aquesta perspectiva, els alumnes han d'aprendre a processar el text i els seus elements i també les estratègies que faran possible la seva comprensió.

A l'escola, al llarg de l'Educació Primària, es busquen espais on es pugui treballar la lectura i, a partir del segon cicle, segueix dos camins:

- La familiarització amb la literatura i l'adquisició de l'hàbit de llegir.
- La utilització de la lectura per tal d'accedir a nous continguts d'aprenentatge en les diferents àrees del currículum.

Per aconseguir introduir la lectura de manera engrescadora,

Ens formularem uns objectius previs, fonamentals per tal de determinar les estratègies per a la comprensió i el seu control, doncs és positiu que els nens i nenes aprenguin a llegir amb diferents finalitats per aconseguir objectius diversos. D'aquesta manera, aprenen que la lectura els pot ser útil per a moltes coses.

En resum, creiem que llegir és comprendre i que la comprensió és un procés de construcció de significats sobre allò que volem entendre. Aquest procés implica activament el lector, ja que és imprescindible que hi trobi sentit en fer aquest esforç, que implica:

- Conèixer el que es va a llegir.
- Saber per què es llegirà.
- Tenir recursos: coneixement previ rellevant, confiança en les pròpies possibilitats, ajuts (si cal)... que permetin afrontar aquesta tasca amb possibilitats de sortir-se'n.
- Sentir-se motivat.
- Mantenir l'interès al llarg de la lectura.

LA COMPRESIÓ LECTORA I L'APRENTATGE SIGNIFICATIU.

Segons Ausubel (1963) i el concepte d'aprenentatge significatiu. "Aprender alguna cosa equival a formar-se una representació, un model propi, d'allò que es presenta com objecte d'aprenentatge".

Distingirem primerament, la lectura com coneixement i la lectura com

instrument d'aprenentatge:

- **Quan llegir implica comprendre, la lectura és un instrument útil per aprendre significativament.** Quan un lector comprèn el que llegeix, està aprenent en la mesura que la lectura l'informa i el permet apropar-se al món de l'autor i li ofereix noves perspectives i opinions sobre aspectes diferents. La lectura ens apropa a la cultura i contribueix a augmentar la pròpia del lector. Es dona un procés d'aprenentatge no intencionat inclús quan l'objectiu de la lectura és lúdic. Ens ajuda a veure la seva importància en la formació integral de la persona.
- **En una varietat de situacions i contextos, es llegeix per aprendre i amb uns objectius clars: controlar el que aprenem i demostrar-ho.** Quan llegim per aprendre, posem en marxa una sèrie d'estratègies per assegurar aquest objectiu. Aquesta finalitat ens demana la necessitat d'ensenyar a utilitzar la lectura com instrument d'aprenentatge.

Si ensenyem els alumnes a llegir comprensivament i a aprendre a partir de la lectura, els estem facilitant que puguin aprendre de forma autònoma en diverses situacions.

Quan aprenem significativament, es produeix la memorització comprensiva amb el procés d'integració de la nova informació a la xarxa d'esquemes de coneixement. És diferent de la memòria mecànica, ja que possibilita l'ús del nou coneixement per a la resolució de problemes pràctics.

L'ENSENYAMENT D'ESTRATÈGIES DE COMPRESIÓ LECTORA.

En línies generals, destacarem que entenem que:

- Aprendre a llegir vol dir aprendre a trobar sentit i interès a la lectura. Significa aprendre a ser competent per a la realització de tasques de lectura i a sentir l'experiència gratificant de l'aprenentatge.
- Aprendre a llegir també vol dir aprendre a ser actiu davant de la

lectura i a entomar-la amb objectius concrets, tenir curiositat i exercir un control sobre el propi aprenentatge.

- Aprendre a llegir de manera comprensiva és una condició necessària per poder aprendre a partir de textos escrits. Les estratègies de lectura han d'estar encaminades a que els alumnes aprenguin a aprendre.
- El model que ofereix el mestre i les activitats que planifica són essencials per a l'aprenentatge de la lectura.
- Ensenyar a llegir demana l'observació activa dels alumnes i de la pròpia intervenció.
- Ensenyar a llegir és una qüestió de compartir entre mestre i alumnes.
- Cal proposar activitats en les que els alumnes hagin de preguntar, predir, recapitular, opinar, resumir, contrastar opinions...
- Reflexionar, planificar i avaluar la pròpia pràctica al voltant de la lectura són condicions imprescindibles per millorar-la i modificar-la quan calgui.
- L'ensenyament de la lectura demana una consistència i unicitat de criteris entre tots els mestres que intervenen en un determinat grup d'alumnes i ha de ser abordada com un treball d'equip a l'escola.

Tenint en compte aquestes premisses, és necessari ensenyar estratègies per a la comprensió per fer lectors autònoms, que puguin enfrontar-se a textos diferents de complexitat diversa i sobre temes variats.

Fer lectors autònoms també implica que siguin capaços d'aprendre a través dels textos i a donar-los els recursos necessaris per *aprendre a aprendre*.

Totes les estratègies lectores que treballem a l'aula estan encaminades fonamentalment a incrementar la comprensió.

L'ensenyament d'estratègies de comprensió lectora comporta l'assoliment de procediments generals que es puguin transferir a variades situacions de lectura.

Segons Baumann (1990), el mètode d'ensenyament de la comprensió lectora passa per les etapes següents:

- Introducció: Expliquem als alumnes els objectius del que treballarem i en què els seran útils.
- Exemple: Es posa un exemple de l'estratègia que es treballarà amb

un text.

- Ensenyament directe: El mestre explica i descriu l'habilitat que es tracta, tot dirigint l'activitat.
- Aplicació dirigida pel mestre: Els nens i nenes posen en pràctica l'habilitat apresada amb l'ajut del mestre. Es fa el seguiment dels alumnes i, si cal, es torna a explicar.
- Pràctica individual: El nen fa servir l'habilitat amb nou material.

Les estratègies de comprensió lectora són procediments que impliquen:

- Objectius que complir.
- La planificació de les accions per aconseguir-los.
- La seva avaluació i un possible canvi, si cal.

Les activitats que fomentarem amb les estratègies són les següents:

- 1) Comprendre: Què he de llegir?, Per què he de llegir-ho?
- 2) Aportar a la lectura els coneixements previs: Què en sé d'aquest tema?, Quines altres coses sé que puguin ajudar-me?
- 3) Centrar l'atenció al que resulta fonamental en funció de l'objectiu que es tingui: Quina és la informació fonamental que proporciona el text i que és necessària per aconseguir el meu objectiu?, Quines informacions considero poc importants per al propòsit que persegueixo?
- 4) Avaluar la consistència del contingut i la compatibilitat amb els coneixements previs i el "sentit comú": Té sentit aquest text?, És coherent?, Està d'acord amb el que jo crec?, S'entén?, Quines dificultats hi trobo?
- 5) Comprovar si es va revisant i resumint el que s'ha llegit per aconseguir una bona comprensió: Què es vol explicar en cada paràgraf, apartat...?, Quines idees principals puc extreure-hi?
- 6) Provar amb diferents hipòtesis, interpretacions i conclusions: Quin podria ser el final?, Quin suggeriment podria oferir-hi?, Quin pot ser el significat d'aquesta paraula?
- 7) Les estratègies també han d'ajudar el lector a buscar altres camins quan es trobi amb problemes.

Les estratègies que es treballaran són:

- ❖ Les que permeten adoptar objectius de lectura i actualitzar els coneixements previs importants.
- ❖ Les que permeten establir inferències de diferent tipus: revisar i comprovar la comprensió mentre es llegeix i prendre decisions adequades davant de manques de comprensió.
- ❖ Les adreçades a recapitular el contingut i a resumir-lo, tot ampliant el coneixement que s'ha obtingut amb la lectura.

Abans de la lectura:

En relació a l'alumne, tot el que es pot fer abans de la lectura té la finalitat de:

- Despertar la necessitat de llegir, ajudant-lo a descobrir les diferents utilitats de la lectura en situacions que afavoreixin el seu aprenentatge significatiu.
 - Proporcionar-li els recursos necessaris per tal que pugui afrontar l'activitat de lectura amb confiança i interès.
 - Convertir l'alumne en un lector actiu, que sap per què llegeix i que pot aportar-hi seus coneixements, experiències, interrogants, expectatives...
- Determinarem els objectius de la lectura: Per què vaig a llegir?
- Per obtenir una informació precisa.
 - Per seguir les instruccions.
 - Per obtenir una informació general.
 - Per aprendre.
 - Per revisar un escrit propi.
 - Per plaer.
 - Per comunicar un text a un auditori.
 - Per practicar la lectura en veu alta.
 - Per mostrar el que s'ha après.
- Activarem els coneixements previs: Què en sé sobre aquest text?
- Es donarà alguna informació general sobre el que es va a llegir.
 - S'ajudarà els alumnes a fixar-se en determinats aspectes que poden activar un coneixement previ.
 - Se'ls animarà a que exposin el que en saben sobre el tema.

ESCOLA MUNICIPAL REINA VIOLANT
c. Trilla n. 18-20
Barcelona 08012

- Establirem prediccions sobre el text, tot basant-nos en els títols, les il·lustracions, l'encapçalament... i en les nostres pròpies experiències.
- Promourem les preguntes dels alumnes sobre el text.

Durant la lectura:

Llegir és un procediment i el domini dels procediments necessita la seva exercitació comprensiva.

En la lectura compartida:

Compartirem les tasques de lectura entre mestre i alumnes per tal que hi hagi una implicació. Les estratègies que treballen la comprensió durant la lectura i que es poden fomentar en activitats de lectura compartida són les següents:

- Formular prediccions sobre el text que es llegirà.
- Plantejar-se preguntes sobre el que s'ha llegit.
- Aclarir possibles dubtes.
- Resumir les idees del text.

En la lectura independent:

Quan els alumnes llegeixen sols, poden utilitzar també les estratègies que estan aprenent. A l'escola, tot promovent la lectura independent pel plaer de llegir, es pot fomentar en els nens i nenes l'ús de determinades estratègies. Es poden facilitar amb materials preparats amb el propòsit que practiqui pel seu compte algunes estratègies que s'han treballant prèviament a la lectura compartida.

Les errades o defectes de comprensió:

En llegir en veu alta, les dificultats que poden observar-se són de dos tipus:

- Dificultats en el reconeixement i la pronunciació de les paraules (problema de descodificació).
- Pauses i dubtes (degut a la manca de comprensió o bé també per un problema de descodificació).

Per què un nen que mostra dificultats a l'hora de llegir deixi de tenir-les, és necessari que pugui anar assumint progressivament el control del seu procés i utilitzar estratègies de descodificació i comprensió treballades a la classe.

Segons els estudis realitzats, el alumnes que no poden llegir amb fluïdesa és degut a que estan massa pendents del text en comptes d'intentar comprendre el seu significat. En la lectura col·lectiva, si l'alumne que està llegint s'equivoca, cal veure la resposta que rep.

La tendència dominant de corregir el nen o nena quan s'equivoca en llegir en veu alta li dóna la impressió que el control de la lectura l'exerceix el mestre i no ell mateix. És important saber què és el que cal corregir i de quina manera es fa.

Com norma general, la utilització del context i la interpretació que es podria fer d'alguna cosa que no se sap què vol dir, pot ajudar a aportar recursos per què el nen construeixi el significat d'allò que llegeix i controli la seva pròpia comprensió.

En la lectura silenciosa,

sovint els alumnes desconeixen el significat d'algunes paraules i s'adrecen a la mestra per què els hi digui.

Quan s'interromp la lectura, es perd el ritme i la concentració, així és que cal ensenyar estratègies que evitin desconnectar-se de la lectura.

La millor opció en aquests casos és esperar que acabin la lectura sencera, ja que molts d'aquests dubtes es resoldran un cop conegut el text globalment.

Si segueixen tenint dubtes, és força útil explicar tot el conjunt evitant descontextualitzar la paraula, tot treballant la frase en la que hi està immersa. Només en el cas de paraules absolutament imprescindibles o clau per a la comprensió, s'utilitzarà el diccionari o es dirà el seu significat.

que té per objectiu assolir el significat d'allò que llegim. Les estratègies que practicarem són les encaminades a compensar la no comprensió.

Després de la lectura:

És difícil establir límits diferenciats entre el que treballem abans, durant i després de la lectura, perquè estem fomentant un lector actiu i del que es pot fer per afavorir la comprensió al llarg de tot el procés de lectura. En tot cas, ens centrarem després de la lectura, en:

- La identificació de la idea principal.

- L'elaboració del resum.
- La formulació i resposta de preguntes sobre el text.

La idea principal:

Normalment, quan es parla d'idea principal, es fa referència al text i al propòsit de l'autor, però es concedeix poca importància al que fa referència al lector, als seus coneixements previs i objectius de lectura, que determinaran en part el que consideri principal en ella.

Tot el que es treballi sobre la idea principal ha de tenir en compte aquest fet, que implica un lector actiu i responsable de la varietat d'idees principals que diferents persones poden identificar o inferir en el mateix text, encara que la demanda a la que hagin de respondre faci referència a la idea principal que hagi volgut transmetre l'autor.

Es recomanable partir d'una definició clara del que es considera idea principal, ja que hi ha diferents criteris i tots poden aportar alguna cosa sobre aquest tema.

Segons Aulls (1978), per l'autor, distingeix entre el tema i la idea principal.

- ❖ El tema indica allò del que tracta el text i es pot expressar amb una paraula o un sintagma. S'hi accedeix responent a la pregunta: De què tracta aquest text?
- ❖ La idea principal informa de l'enunciat que l'escriptor utilitza per explicar el tema. S'expressa amb una oració simple o algunes coordinades i dóna més informació que la que proporciona el tema. Respon a la pregunta: Quina és la idea més important que l'autor vol explicar en relació al tema que es tracta?

És aconsellable:

- Ensenyar que el tema és diferent de la idea principal.
- Ensenyar abans què és el tema que en què consisteix la idea principal.
- Ensenyar a identificar el tema en primer lloc.
- Ensenyar la idea principal i el tema de manera diferent en narracions i exposicions. En els primers cursos, es proposa ensenyar el tema en narracions i exposicions senzilles i treballar la idea principal només en exposicions. En els cursos superiors, es retornarà a l'ensenyament de la idea principal quan es treballi el comentari de text.

En conclusió, considerarem que la idea principal és el resultat de la combinació dels objectius de lectura que guien el lector, dels seus coneixements previs i de la informació que l'autor vol transmetre.

- El primer aspecte que s'ha de treballar és la necessitat d'identificar la idea principal d'un text en funció dels objectius de lectura que es volen aconseguir.
- El segon aspecte és ensenyar què és i per a què serveix la idea principal. Algunes estratègies per dur-ho a terme podrien ser:
 - Explicar als alumnes en què consisteix i la seva utilitat mitjançant un exemple.
 - Recordar l'objectiu del text, el per què es llegeix, i els coneixements previs.
 - Assenyalar el tema: de què tracta el text.
 - A mesura que es llegeix, informar l'alumne del que es recorda com important i per què i del que no ho és.
 - Quan s'ha acabat la lectura, es pot comentar el procediment que s'ha seguit. També es pot general una segona idea principal que coincideixi amb un altre objectiu de lectura per tal que els alumnes vegin la importància dels seus propòsits quan tractin de veure què és el més important.

El resum:

És important que els nens i nenes vegin per què és important saber resumir, que vegin els resums que fa la mestra i que resumeixin conjuntament per tal que puguin fer servir aquesta estratègia de manera autònoma i discutir la seva realització.

Per ensenyar a resumir paràgrafs de textos és necessari:

- Ensenyar a trobar el tema del paràgraf i a identificar la informació que no és rellevant.
- Ensenyar a desestimar la informació repetitiva.
- Ensenyar a determinar com s'agrupen les idees en el paràgraf per trobar maneres d'agrupar-les.
- Ensenyar a identificar una frase resum del paràgraf o bé a elaborar-

L'avaluació de la lectura:

Segons Miras i Solé (1990), **es considera l'avaluació com “una activitat mitjançant la qual, en funció de determinats criteris, s'obtenen informacions pertinents sobre un fenomen, situació, objecte o persona, s'emet una valoració sobre l'objecte que es tracti i s'adopten una sèrie de decisions relatives al mateix”.**

En aquest procés, situat al voltant de les estratègies d'ensenyament i aprenentatge de la lectura, podem destacar.

- L'avaluació inicial, a través de la qual obtindrem informació sobre el bagatge que aporta cada alumne a l'hora d'abordar les estratègies lectores.
- L'avaluació sumativa, que es farà al final del procés, i a través de la qual podem fer una valoració sobre el que ha après cada nen o nena.
- L'avaluació formativa, que ens indica el desenvolupament del procés i ens permet intervenir per anar -lo ajustant. Aquest tipus d'avaluació és inherent a la concepció constructivista de l'aprenentatge, ja que la mestra té en compte el que es proposa i el procés de construcció de l'alumne i permet fer un seguiment molt acurat de tot el procés.

1. En conjunt, més que de buscar situacions concretes d'avaluació, es tracta d'intentar que les situacions d'ensenyament–aprenentatge puguin proporcionar la informació necessària per avaluar el seu procés, esbrinant no només si s'equivoquen o tenen èxit, sinó com i en què, tot intentant veure el per què.

2. També cal que puguem avaluar la pròpia intervenció en l'ensenyament per adequar-la progressivament, adaptar-la, modificar-la i enriquir-la. Aquest és el sentit fonamental que té l'avaluació de l'ensenyament de la lectura.

L'ENSENYAMENT DE L'EXPRESSIÓ ESCRITA:

El desenvolupament de l'aprenentatge de l'escriptura es va automatitzant paulatinament. Hi intervenen:

Processos mecànics (dibuix de les lletres). Convencionals (ortografia, etc.).

Quan el processament s'automatitza del tot, és a dir, es fa de manera inconscient, es veuen grans millores en la productivitat. Aquestes millores podrien abocar-nos a prendre l'automatització com a finalitat, però hem de tenir present que en aquest procés, el nivell d'automatització no s'aconsegueix a l'hora per a totes les habilitats que comporten l'escriptura, ni tampoc és absoluta.

S'han realitzat estudis (Barbeiro, 1999) sobre el processament que fan els alumnes en les diferents fases de desenvolupament del domini de l'escriptura, que tenien com objectiu fonamental analitzar la consciència metalingüística al llarg de tot el procés, ja que ens obre a propostes d'ensenyament i aprenentatge que es basen en la metacognició i l'autoregulació del procés de l'escriptura per part de l'alumne.

En l'escriptura en fase de desenvolupament, com és el cas dels alumnes de Primària, la detecció de dificultats per part del nen, no és immediata i la capacitat de trobar alternatives està limitada. L'escriptura en col·laboració i el qüestionament mitjançant fitxes integrades en el procés d'aprenentatge poden servir com estratègies pedagògiques, en

la:

- Capacitat d'avaluar la correcció del llenguatge.
- Capacitat d'avaluar l'adequació del llenguatge.
- Capacitat de generar alternatives.
- Capacitat de decidir.

L'ENSENYAMENT DE LA SINTAXI:

Per arribar a un acord sobre l'ensenyament de la Gramàtica a l'Educació Primària, ens plantejem la següent pregunta:

“Què ha de saber un ciutadà adult sobre la seva llengua per a poder utilitzar-la amb èxit?”

Des del punt de vista de la Morfosintaxi, la proposta de continguts s'orienta a una doble vessant:

- El coneixement de la norma gramatical.
- L'apropiació d'un metallenguatge bàsic.

A finals del segle XX, un dels canvis de tendència més importants de la lingüística ha estat la reintroducció del significat com a element fonamental en l'anàlisi dels fenòmens gramaticals. S'ha tendit a interrelacionar la semàntica i la sintaxi. D'acord amb aquesta orientació, l'estructura bàsica de l'oració no és una relació sintàctica Subjecte + Predicat, sinó una relació semàntica entre el verb i els seus sintagmes.

Els verbs, segons la seva naturalesa semàntica (segons el tipus d'esdeveniment que denoten):

- Acció.
- Procés.
- Estat.

assignen als seus complements papers semàntics determinats.

En conclusió, la sintaxi de base semàntica entén el verb com l'element central de l'oració i el seu significat requereix un entorn format per altres sintagmes, el reconeixement que hi ha grups de paraules que el verb necessita per a funcionar i que hi ha d'altres que són opcionals i la distinció de diferents significats dels verbs segons el seu entorn, són prèvies a les activitats dirigides a analitzar i identificar els components de l'oració.

L'ensenyament de la gramàtica haurà de tenir en compte aquesta estructura semàntica i la possibilitat que una mateixa estructura es pugui representar assignant diferents funcions sintàctiques als complements del verb segons la perspectiva del parlant.

El fet de treballar a l'aula amb aquesta interrelació entre sintaxi i semàntica fa que, al mateix temps, es puguin assolir estratègies de comunicació verbal.

Degut als canvis de perspectiva amb que s'enfoca la reflexió sobre la llengua, a la didàctica de l'ensenyament a l'escola prioritzem la utilitat de les formes lingüístiques i quina és la millor opció en les diferents situacions d'ús.

Tenim present:

- La tradicional anàlisi sintàctica perd la importància que se li donava abans, però quan es fa referència a les categories gramaticals o als elements d'un sintagma o oració, segueixen sent útils els mètodes d'anàlisi tradicionals.
- Una gramàtica pedagògica ha de presentar les funcions sintàctiques relacionades amb els papers semàntics que el verb li pot assignar i amb el seu paper d'element organitzador.
- Si considerem la gramàtica com un instrument per a l'aprenentatge i l'ús de la llengua, els fets lingüístics s'ensenyaran en relació a la diversitat de tipus i gèneres textuais. Tindrem en compte que les formes lingüístiques s'utilitzaran de manera diferent d'acord amb la diversitat dels textos amb els que ens trobem.

L'ensenyament de l'ortografia ha pres com a base, generalment, l'anàlisi del sistema gràfic de la llengua i la seva relació amb el sistema oral. Les dificultats que porten la transcripció de l'un a l'altre han estat el punt de partida a l'hora de programar l'ensenyament de l'ortografia. El criteri predominant per analitzar la relació oral/escrit era un:

La relació entre sons fonemes i lletres o grafies

Per dur a terme un ensenyament / aprenentatge eficaç de l'ortografia, cal tenir en compte, no només la matèria que s'ensenyava, sinó també per quins mecanismes els alumnes podran assolir-la, de quina manera entren en contacte amb els signes gràfics que la societat ha adoptat per a la intercomunicació escrita i de com van ajustant la seva escriptura al sistema gràfic convencional de la pròpia llengua.

Quan el nen aprèn, integra els nous coneixements en els sistemes que havia elaborat fins aquell moment i que haurà de reestructurar.

El que aprèn construeix els seus coneixements a partir de les hipòtesis que fa sobre el món que l'envolta, que són implícites i que es tracta de teories que li serveixen per explorar el món i integrar-hi allò que va aprenent. Quan les hipòtesis que té entren en contradicció amb les dades que l'experiència li proporciona ha de reestructurar el seu sistema conceptual.

Quan els nens i nenes aprenen llengua, produeixen uns sons que imiten els dels adults, que, amb les seves intervencions, reforcen i inhibeixen les produccions segons siguin o no adequades.

El nen elabora la seva gramàtica:

- Formula hipòtesis.
- Busca regularitats.
- Posa a prova les seves anticipacions.

Partint de les seves pròpies necessitats:

- D'interrelació.
- D'ampliació de les relacions.
- De referir-se a un món cada vegada més ampli.
- D'utilitzar la llengua per a funcions diversificades que el portaran a parlar "com els grans".

La llengua escrita es fa present en l'entorn del nen en rètols, cartells, anuncis... i segons H. Sinclair (1979): "Des del moment en què els símbols escrits que veu al seu entorn comencen a dir alguna cosa, a tenir significat, comença el procés que el porta cada cop més a prop de la comprensió del nostre sistema d'escriptura".

Els nens comencen a escriure molt aviat però els seus inicis passen desapercebuts perquè es confonen amb gargots, mentre que l'adult, contràriament al que passa amb el llenguatge oral, espera una correcció superior, és a dir, formes molt semblants a les nostres lletres.

Segons Freinet, el primer pas que fa el nen en aquest estadi és la distinció entre les dues maneres de representar gràficament: el dibuix i l'escriptura.

En un medi en que l'escrit és present, el nen, que comença a expressar-se gràficament amb el dibuix, arriba un moment que descobreix altra manera de produir significat gràficament. Representa un gran pas conceptual, ja que descobreix que:

Es pot representar gràficament sense que l'escriptura s'assembli a l'objecte al qual es fa referència.

- Ha descobert l'arbitrarietat del significat en relació al significat.
- Sap que l'escriptura serveix per produir aquest significat.

A partir d'aquest moment, anirà adoptant formes pròpies de l'escriptura convencional tot elaborant diferents hipòtesis successives sobre el sistema escrit abans d'arribar a la hipòtesi alfabètica.. No copien directament els models dels adults, sinó que escriuen d'acord amb els seus propis conceptes respecte del funcionament de l'escrit (Ferreirro i Teberosky, 1979).

Estableixen els següents estadis:

- La necessitat de diferenciar entre dues maneres de representar

gràficament el dibuix (la imatge) i l'escriptura (el text escrit).

- La presa en consideració dels aspectes quantitius (quantitat mínima de lletres) i qualitatiu (diferències objectives per poder llegir coses diferents). Recerca de correspondències entre les parts de l'escriptura i les parts de la paraula que havia volgut escriure.
- Hipòtesi sil·làbica: la primera relació clara entre l'escrit i els aspectes formals de la parla. Aquesta hipòtesi entra en contradicció entre l'anterior: la quantitat mínima de lletres.
- La superació de la contradicció anterior portarà el nen a la hipòtesi alfabètica: descobriment que a cada unitat fònica mínima correspon un signe gràfic: lletra. **Les autores consideren que aquest és el moment de l'inici de l'aprenentatge de l'ortografia com a convenció.**

D. Graves (1983) observa l'evolució espontània dels nens que comencen a escriure cap a l'adopció de les convencions ortogràfiques, i constata que fan servir una ortografia inventada. Es dóna importància al significat i el mestre accepta la seva ortografia.

Malgrat això, anirem treballant l'ortografia des del principi, tot respectant l'evolució del nen.

Algunes pautes de treball, poden ser les següents:

Quan en els escrits apareixen paraules molt freqüents, es donarà la forma correcta, que podrà ser integrada globalment. D'aquesta manera, els nens s'adonen que l'ortografia no és variable i que les paraules s'escriuen d'una forma determinada..

No deslligarem l'aprenentatge de l'escriptura del de l'ortografia, ja que no hi ha cap tall entre l'aprenentatge dels primers signes gràfics i el de les convencions gràfiques més complexes. Si observem l'escriptura del nen, veurem que no comença aprenent allò que sembla més senzill o és més freqüent, sinó que també assoleix diferents nivell de complexitat.

L'aprenentatge de l'ortografia l'inserirem en un aprenentatge de l'escriptura, entès com a aprenentatge de la capacitat d'expressar-se i de comunicar-se per escrit. Veient la necessitat d'escriure, el nen veurà la necessitat de saber ortografia.

En quant a les estratègies que el nen utilitza, són ben diverses: unes

paraules les aprèn com a ideogrames, d'altres, a partir de sons, unes altres, les associa a paraules conegudes de la mateixa família, etc.

Per tant, com diu C. Coll (1987): "Com més complexes, variades i nombroses siguin les relacions que s'estableixen entre el nou contingut de l'aprenentatge i els elements ja presents en el sistema de la llengua que ja parla, més rotunda serà la seva assimilació i més gran serà la significativitat del seu aprenentatge".

La funció del mestre serà proporcionar al nen situacions d'aprenentatge centrades en els següents aspectes:

- **Facilitar situacions reals d'escriptura** que afavoreixin el contacte real amb l'escrit: que els escrits del nen tinguin una funció més enllà que la de ser corregits pel mestre i que no siguin exercicis mecànics o repetitius.
- **Proporcionar-li ajuts** perquè pugui anar resolent els problemes ortogràfics que se li presentin en la realització de la seva tasca d'escriptura: comentar les solucions o els dubtes que té el nen, fent referència a conceptes que ja s'han introduït prèviament o relacionant-los amb coneixements que ja té. També és positiu que tingui a l'abast material al qual es pugui recórrer per resoldre dubtes: diccionaris, fitxes de consulta, llibretes - recull de problemes ortogràfics, cartells i altres elements de treball que pugui haver realitzat ell mateix, individualment o en grup. El treball de redacció, en aquest estadi, es pot fer en fases diferents en cadascuna de les quals es dóna més importància a un aspecte diferent:
 - Preparació: selecció i organització d'idees.
 - Esborrany: estructuració de les frases.
 - Etapa final: posada a punt de l'escrit per ser llegit pels altres.
- **Crear situacions d'aprenentatge sistemàtic** dels aspectes regulars del sistema gràfic que afavoreixin la formulació d'hipòtesis i la presa de consciència de les que ja fa: elaborar un llistat de paraules que presenten dificultats comparables, recull de textos, frases... que poden servir de base a activitats i exercicis diferents.
- **Facilitar-li instruments per a la pràctica sistemàtica** d'unes determinades qüestions per aconseguir-ne l'automatització.
- Facilitar-li instruments per a la pràctica sistemàtica d'unes determinades qüestions per aconseguir-ne l'automatització.

Algunes de les activitats que es duen a terme són les següents:

Lectura.

- Cada setmana es presenta una lletra de l'abecedari i cada nen porta material: fotos... relacionat amb la lletra. També es poden portar imatges amb la lletra que es treballa presentada en forma de lletra lligada.
- Per taules, cada dia fa el càrrec una persona diferent: llegeix el menú i per equips reproduïxen el que hi ha escrit.
- Als treballs personals, escriuen el seu nom, cada feina té un títol i es copia de la pissarra juntament amb la data.
- La mestra va donant als alumnes algunes pistes d'observació de la manera com estan formades les diferents lletres: corbes, ponts, línies rectes verticals, horitzontals...
- Dedicar estones diàries a la lectura.

● **Lectura diària silenciosa:**

- Preparar-se un text individualment o amb un company per gaudir-lo
- Fer hipòtesis sobre una lectura.
- Dotar la lectura d'objectius.
- Avaluar la consistència del text.
- Esbrinar el per què ha agradat una lectura.

● **Lectura expressiva:**

- Llegir en veu alta lectures preparades: textos propis i d'autor.
- Lectura individual d'un punt i d'altres alternatives.
- Lectura de textos que escriuen els nens preparats individualment per a llegir-los als companys.
- Preparar una lectura per llegir-la a la classe als companys.
- Mostrar un referent de lectura: la mestra, un adult extern o un alumne del C.S. als petits.
- Lectura de textos per part de la mestra.
- Fer sessions amb algun rapsode.
- Rellegir textos, memoritzar poemes i cançons i estudiar-los.
- Interpretar teatre llegit.

● **Biblioteca:**

- Ajudar-los a triar llibres.
- Promoure que portin llibres per recomanar.
- Llegir a casa el llibre escollit.

- Elaborar una fitxa del llibre: autor, il·lustrador, editorial, argument, opinió...
- Recomanar llibres als companys.
- Mirar els indicadors d'imatge.

● **Lectura comprensiva:**

- Respondre preguntes sobre els textos preparats i llegits.
- Llegir textos que estiguin connectats amb les seves vivències o interessos.
- Explicar als altres companys el text llegit.
- Donar un text a cada alumne amb unes consignes a realitzar i comprovar que s'han dut a terme.
- Fer una recapitulació de la lectura en acabar.

● **Espectura:**

- Reconèixer i escriure sons.
- Descobrir la relació so/grafia dintre de l'ortografia natural.
- Separar paraules.
- Realitzar exercicis orals i escrits de síl·labes, separar síl·labes, reconèixer les síl·labes àtones i les tòniques.

● **Estructura de frases:**

- Ordenar paraules per formar frases (retallar i enganxar).
- Inventar frases tenint en compte:
- Relacionar la concordança nom/verb, singular/plural, temps verbal.
- Respectar l'ordre de les paraules dintre de la frase per què tinguin sentit.
- Ampliar frases utilitzant els complements de la frase.
- Utilitzar correctament el temps verbal: passat, present, futur.
- Conèixer l'ús de majúscules a l'inici de la frase i en noms propis.
- Evitar repeticions innecessàries en una frase i dins d'un text.
- Fer-se adonar per aprendre a utilitzar els signes de puntuació: al final de la frase, punt i seguit, punt i apart, comes d'enumeració, punts suspensius...
- Fer servir per comunicar-se una capsula amb missatges personals (d'un alumne o mestre a un altre).
- Corregir col·lectivament i/o individualment textos que s'han creat.
- Elaborar col·lectivament textos necessaris pel desenvolupament de la vida diària del col·lectiu (notes agenda, tema que s'estudia...).
- Elaborar per parelles i/o individualment textos narratius.
- Conèixer totes les lletres.

- Treballar la percepció per què faciliti la concentració i ajudi posteriorment al reconeixement de les lletres.

● **Fonètica:**

- Reconèixer tots els sons.
- Saber el nom de les lletres.
- Diferenciar les vocals obertes i tancades i la vocal neutra.
- Fer pronunciar correctament tots els sons amb especial èmfasi a les dificultats i/l, r doble, r final muda...

DES DE LES ALTRES ÀREES D'APRENTATGE.

Cal tenir en compte que a Cicle Inicial l'aprenentatge és global i des d'aquest punt de vista constantment el que fem es recolzar l'aprenentatge de l'escriptura i de la lectura per això aquesta classificació es merament orientativa.

C. del Medi:

- Llegir i comprendre textos variats amb vocabulari més específic respecte als temes que s'estudien. Tant a nivell col·lectiu com individual.
- Expressar-se oralment procurant que les explicacions s'ajustin al tema.
- Expressar-se per escrit amb especial cura del vocabulari específic.
- Buscar, definir i ampliar vocabulari.
- Aprendre a buscar la informació en els llibres.

Matemàtiques:

- Lectura individual i col·lectiva dels exercicis.
- Comprensió de les consignes que es donen per desenvolupar els treballs mitjançant preguntes entre tots, explicacions de cadascú per acabar d'entendre els conceptes matemàtics.
- Buscar, definir, ampliar el vocabulari específic.

Castellà:

- **Lectura silenciosa:**
-
- Preparar-se un text individualment pel propi gaudi.

- **Lectura expressiva:**
 -
 - Lectura de textos per part de la mestra.
 - Memorització i recitació de poemes.
 - Lectura de paraules
 - Lectura col·lectiva de frases.

- **Lectura comprensiva:**
 - Respondre preguntes sobre els textos llegits per la mestra.
 - Lectura de textos que estiguin connectats amb les seves vivències o interessos
 - Explicar als altres companys el text llegit per la mestra.

- **Escriptura:**
 - Reconeixement i escriptura de sons.
 - Relació so/grafia dintre de l'ortografia natural.
 - Correcció col·lectiva i/o individual dels textos que han creat.

Els següents treballs es realitzen un cop els conceptes han estat introduïts en Llengua Catalana:

- Separació de paraules.
- Exercicis orals i escrits de síl·labes: separació de síl·labes , reconèixer les síl·labes àtones i tòniques.
- Ordenar paraules per formar frases. (retallar i enganxar)
- Inventar frases tenint en compte:
- Concordança: nom - verb, singular - plural, temps verbal.
- L'ordre de les paraules dins de la frase perquè tingui sentit.
- Ampliar frases utilitzant els complements de la frase.
- Temps verbal: passat, present, futur.
- Majúscules a l'inici de frase i en noms propis.
- Fer-se adonar per aprendre a utilitzar els signes de puntuació: punt al final de la frase, punt i seguit, punt i a part, comes d'enumeració, punts suspensius....

C. Mitjà.

- Dedicar estones diàries a la lectura.
- Biblioteca: ajudar-los a triar llibres.
- Mirar els indicadors d'imatge.
- Llegir en veu alta lectures preparades: textos propis i d'autor. Cadascú llegeix un punt o es busquen altres alternatives.
- Preparar una lectura per llegir-la a la classe plegats: teatre llegit.

- Mostrar un referent de lectura: la mestra, un adult extern o un alumne del C.S. als petits.
- Rellegir textos, memoritzar poemes i cançons i estudiar-los.
- Promoure que portin llibres per recomanar.
- Fer hipòtesis sobre una lectura.
- Dotar la lectura d'objectius.
- Fer una recapitulació de la lectura en acabar.
- Avaluar la consistència del text.
- Esbrinar el per què ha agradat una lectura.
- Lectura silenciosa diària durant deu minuts a primera hora del matí amb material preparat a la classe, dels temes que parlen del que s'està treballant. Cadascú llegeix el que li agrada.
- Progressivament, es van augmentant els deu minuts fins arribar a vint.
- Quan hi ha Llengua, es preparen un paràgraf de lectura i algú el llegeix en veu alta mentre la resta l'escolta amb els ulls tancats. Aquesta estratègia s'aplica a les altres matèries. Es treballen els títols, les paraules en negreta, les paraules difícils, la consulta de llibres...
- Es fan exercicis orals de sons.
- Es realitzen exercicis de cinèsica i es volen fer extensius a totes les matèries, previ acord de cicle.

- **En quant a l'escriptura: es treballa la forma i el contingut.**
 - Forma: lletra, marge, separació de paràgrafs, estrofes, títols, dibuixos, il·lustracions, polidesa i autoexigència. En quant a la pauta, el que la necessita la utilitza i la deixa quan no li cal.
 - Contingut: Tant els continguts científics com els matemàtics es treballen de la mateixa manera: idea principal, vocabulari adequat (veure el registre), definicions i estructura de la frase (subjecte, verbs, complements, concordança...).
 - Els textos lliures han de ser entenedors i les frases han de ser clares. Es fan amb un guió previ, tenint en compte els personatges i el que fan. A cada personatge se li fa un guió de diferent color per diferenciar-los.
 - En quant a la gramàtica, s'ha de tenir present l'ordre correcte dels components de la frase.
 - L'ortografia es treballa també amb una llista de vocabulari ortogràfic que s'ha de saber escriure correctament.
 - Durant el primer trimestre, es va treballant cada idea i un punt de separació entre cadascuna. Es deixen espais en blanc per

corregir o afegir paraules. Un cop acabat i corregit l'esborrany, es passa en net.

- Els alumnes tenen una llista del que han de corregir: els objectius ortogràfics i d'elaboració del text. Es corregeixen entre els companys i la mestra ho supervisa.

C. Superior.

- Dedicar estones diàries a la lectura.
- Biblioteca: ajudar-los a triar llibres.
- Mirar els indicadors d'imatge.
- Llegir en veu alta lectures preparades: textos propis i d'autor. Cadascú llegeix un punt o es busquen altres alternatives.
- Preparar una lectura per llegir-la a la classe plegats: teatre llegit.
- Rellegir textos, memoritzar poemes i cançons i estudiar-los.
- Promoure que portin llibres per recomanar.
- Fer hipòtesis sobre una lectura.
- Dotar la lectura d'objectius.
- Fer una recapitulació de la lectura en acabar.
- Avaluar la consistència del text.
- Esbrinar el per què ha agradat una lectura.
- Gravar i tornar a escoltar un text llegit.
- Llegir el mateix paràgraf mitja classe i després, l'altra meitat.
- Llegir el llibre comú que hi ha a la classe: es fa la lectura col·lectiva un dia a la setmana.
- Treballar el vocabulari de les lectures, els sinònims i la comprensió del text a partir del context.
- Llegir diferents textos breus de diferent tipologia.
- Practicar la lectura comprensiva, expressiva i la velocitat lectora. Els que practiquen més són més ràpids.
- Preparar una lectura per llegir-la a la classe als companys més petits (padrins/fillols).
- Preparar vetllades literàries, segons el curs, criteri dels mestres i col·laboració externa.

b) TRACTAMENT DE LA LLENGUA CASTELLANA, PROCÉS D'APRENTATGE.

En el nostre centre, la majoria dels alumnes tenen el castellà com la seva L2, però amb molta presència ambiental que els proporciona

unes habilitats bàsiques de comunicació (comprensió i expressió oral).

Aquest fet però, no garanteix una competència alfabetitzada (poder comprendre, expressar-se, llegir i escriure en una gran diversitat de situacions).

- A la nostra escola, introduïm la Llengua Castellana a 1r de Primària, quan els alumnes ja tenen un cert coneixement de la seva L1 a nivell de lectura i escriptura.
- ◆ L'ensenyament del castellà tindrà garantida la presència adequada en tot el currículum de l'Ensenyament Primari, de manera que tot l'alumnat tindrà un ensenyament correcte per tal de poder-lo utilitzar adequadament com a font d'informació i vehicle d'expressió, tal com consta al nostre PCC.
- ◆ A CI, s'inicia l'expressió i la comprensió oral potenciant la introducció de la llengua castellana, a nivell oral.
- ◆ El centre vetllarà perquè el professorat que imparteix la llengua castellana tingui cura de la qualitat de la llengua, ja que serà referent i model per a l'alumnat.
- ◆ Es procurarà que la mestra que imparteix la llengua castellana en cada nivell no sigui la pròpia tutora.
- ◆ La distribució d'hores és:
 - C. Inicial. Dues sessions setmanals per nivell.
 - C. Mitjà. Dues sessions setmanals per nivell.
 - C. Superior. Dues sessions setmanals per nivell.

Les classes s'imparteixen a les aules dels diferents cursos donat que no tenim un altre espai disponible.

c) TRACTAMENT DE LES LLENGÜES ESTRANGERES, PROCÉS D'APRENTATGE.

El grau d'aprenentatge d'una llengua estrangera depèn de la combinació de dues variables: el temps i la qualitat d'exposició.

No està demostrat que, a igual temps d'exposició, l'aprenentatge precoç d'una llengua proporcioni més bons resultats que un aprenentatge més tardà. No obstant, quan més tard s'introdueixi una llengua, més difícil és ensenya-la mitjançant activitats que siguin conceptualment i cognitivament adequades als aprenents.

El centre ha decidit començar a introduir la Llengua Estrangera a

P5 mitjançant experiències concretes (fer coses, experimentar) i representacions (explicar històries, cançons, jocs...).

MÈTODE:

En quant al "mètode" d'ensenyament de la Llengua Estrangera, n'hi ha hagut diferents al llarg de la història, des que va aparèixer l'ensenyament de llenguatge als currículums escolars (S. XVIII): Gramàtica-traducció, mètode Directe, Oral o Natural, Mètodes nascuts de l'era Bloomfield, el Mètode d'ensenyament del Llenguatge Situacional, el Mètode Audio-lingüístic, el Mètode creat per Chomsky, la manera silenciosa i l'aprenentatge en comunitat, la Sugestopèdia, la Resposta Física Total, l'enfoc Comunicatiu, el model lingüístic de S. Krashen, el Mètode Natural, l'Ensenyament Confluent, la Pràctica Oral Retrassada, la Immersió, l'Ensenyament per Continguts, l'Ensenyament per Tasques i, finalment, les Noves Teories.

Actualment, estem en un procés en el que ens obrim i adaptem tota la informació que rebem sobre els descobriments del funcionament del cervell i les funcions específiques de cada hemisferi (identificades pel Dr. R. Sperry, premi Nobel, 1973), que tenen un interès especial per als mestres de Llengua Estrangera.

DARRERES INVESTIGACIONS:

L'hemisferi esquerre és més analític i funciona de manera seqüencial, des de les parts cap al total (la lògica i els conceptes numèrics són les seves funcions principals). L'hemisferi dret és més intuïtiu, creatiu i imaginatiu, encara que necessita veure el conjunt a l'hora de rebre noves idees.

En conseqüència, l'alumne que tingui l'hemisferi esquerre més dominant aprèn millor quan se li donen les instruccions pas a pas, inclús millor si s'escriuen a la pissarra, per tal que pugui realitzar les tasques de manera seqüenciada i estructurada, mentre que el que té com a predominant l'hemisferi dret necessita tenir una visió general del que ha de fer abans de poder centrar-se en els detalls.

Aquest tipus d'alumne gaudeix de les tasques més obertes que incloïxin un element de creativitat i aprenen millor a través del descobriment i la intuïció.

Donat que els nens aprenen millor quan s'estimulen els dos hemisferis, és important incloure activitats que combinin diferents tasques per tal que els aprenentatges siguin més efectius i a l'abast de tothom.

També cal tenir en compte que les emocions mouen la memòria i, per tant, qualsevol implicació a la classe de les emocions, fa que allò que s'aprèn es consolidi millor. Cal doncs, fomentar les emocions positives, inclús les relacionades amb d'humor.

De la mateixa manera, els nens recordaran millor el material rellevant per a ells i la seva vida, amb el que els resulti fàcil identificar-se i el relacionat amb els coneixements previs.

El plantejament multi sensorial fa també que l'aprenentatge sigui més memorable (recordem un 20% del que llegim, un 30% del que sentim, un 40% del que veiem, el 50% del que diem, el 60% del que fem i el 90% del que llegim, sentim, veiem, diem i fem).

ESTILS D'APRENTATGE:

Per entendre el món que ens envolta, rebem informació a través dels nostres sentits. Malgrat això, cadascun de nosaltres empra una combinació diferent dels cinc sistemes representatius:

Visual.
Auditiu.
Cinèsica (tàctil o de moviment).
Olfactiu.
Gustatiu.

El resultat és que hi ha diverses formes d'aprendre:

- Els alumnes amb preferència visual reaccionen bé davant dels dibuixos i esquemes i, en general, tenen pocs problemes davant la lectura i l'escriptura. Solen tenir una bona ortografia perquè memoritzen bé a través de les imatges i són observadors i organitzats.
- Els alumnes amb preferència auditiva aprenen millor utilitzant l'oïda, així és que les tasques d'escoltar, repetir, debats i lectura en veu alta els hi són propícies.

- L'estudiant amb predominança cinèsica és diferent de la resta. Es pot manifestar internament o externament: Els nens que tenen aquest sentit desenvolupat externament necessiten tocar i moure's per rebre informació i els que el tenen desenvolupat internament necessiten experimentar els sentiments o emocions interiors.
- Aquest tipus d'alumnes solen tenir dificultats per estar-se quiets i desemboquen en el que normalment es considera un mal comportament.

Els sentits olfactiv i gustatiu són els que s'utilitzen en els primers mesos de vida per assegurar la supervivència però tenen menys importància en el nostre desenvolupament posterior.

Els nens d'entre cinc i set anys comprenen el món a través de l'ús combinat d'ulls, oïda i mans i per aquest motiu la Resposta Física Total és un mètode aconsellable en aquestes edats. Després d'aquesta edat, un dels sentits destaca més que la resta degut a que es comença a emprar l'estil d'aprenentatge preferit de cadascú.

Els resultats de les investigacions sobre el percentatge de la retenció en la memòria després d'una classe normal són els següents:

El 40% dels alumnes podia recordar aprox. el 75% del que havien vist o llegit.
El 30% podia recordar aprox. el 75% del que havien sentit.
El 15% recordava només el que havia tocat o mogut.
El 15% només podia recordar el que havia realitzat físicament.

ACTIVITATS GENERALS D'APRENTATGE:

En la planificació d'activitats, tot tenint presents els diferents estils d'aprenentatge, inclourem:

Activitats visuals.

- Utilitzar dibuixos, flashcards, pósters, gràfics, colors i formes.
- Decorar les parets amb mostres de treballs dels alumnes.
- Escriure a la pissarra les paraules clau, el nou vocabulari i les estructures.

Activitats auditives:

- Fer servir diferents CDS i cassetts per oferir música variada, cançons, veus, contes, rimes, chants, etc.
- Proporcionar moltes oportunitats per fomentar el treball oral: cançons, role-plays, diàlegs, etc.
- Utilitzar les pauses, amb la casset i el CD i la veu per deixar temps per què els alumnes repeteixin i practiquin.

Activitats cinèsiques:

- Utilitzar molts objectes reals que els alumnes puguin tocar.
- Permetre els grans prendre apunts.
- Utilitzar el gest i el moviment amb jocs, cançons, contes i role-plays.
- Incorporar les activitats pràctiques i els projectes.
- Connectar amb les emocions i els sentiments dels alumnes.

En la planificació d'activitats, també cal tenir presents les diferències entre els nens i les nenes per poder dur a terme tasques variades que s'adeqüin a les característiques d'ambdós sexes, amb la finalitat de motivar-los i facilitar els aprenentatges.

El repàs regular ha de ser una constant a les classes per tal que els alumnes no oblidin el que han anat aprenent.

En aquesta línia, volem mantenir-nos alerta a les noves idees, sense rebutjar totes les antigues; és a dir, recuperant tot allò que creiem útil del passat i incorporant el que es va descobrir en l'actualitat i que es

demostra científicament vàlid.

Cada alumne és únic i també ho és cada grup; és per això que hem de ser adaptables i tenir en compte diferents mètodes, tot seguint aquestes premisses:

- Tots tenim un potencial d'aprenentatge extraordinari i el nostre cervell aprèn de forma natural i ràpida.
- Els millors ambients per aprendre són els multi-sensorials, lliures d'estrès i que donin un input ric i variat del món real.
- El nostre para conscient és el recurs de més valor i es pot activar a través de la suggestió.
- L'audició i la comprensió s'avancen sempre a la producció oral.

- Tots estem limitats i condicionats per les nostres creences, per tant, el mestre pot ensenyar-nos a utilitzar el nostre potencial i a traspasar els límits que ens hem auto imposat.
- El moviment és essencial per aprendre.

A Primària, se segueix ensenyant la Llengua Estrangera partint dels interessos dels alumnes, alguns dels quals poden estar relacionats amb temes del currículum i d'altres, amb aspectes menys acadèmics, tot tenint en compte la seva edat.

- El centre opta per l'anglès com a llengua estrangera.
- El centre disposa del professorat amb l'especialitat, la titulació i els coneixements adients per impartir aquesta llengua.
- El centre vetllarà perquè a l'ensenyament primari l'alumnat compregui i expressi missatges senzills dins d'un context, tal com costa en el nostre PCC.
- La distribució d'hores (s'adaptarà cada curs a la Normativa vigent) és a següent:
 - Una sessió de tallers a la setmana, a P5, com introducció de la llengua estrangera mitjançant cançons, contes curts acompanyats d'imatges...
 - C. Inicial. Una sessió setmanal per nivell.
 - C. Mitjà. Dues sessions setmanals per nivell, al primer curs del Cicle i tres, al segon curs.
 - C. Superior. Dues sessions setmanals per nivell, al primer curs del Cicle i tres, al segon.

Hi ha una aula d'anglès on es realitzen totes les activitats. L'ambientació és en anglès i està equipada amb mitjans audiovisuals: TV, DVD, Vídeo, radiocasset, CD i ordinadors. També es disposa d'una aula d'Informàtica per anar, si cal, a treballar tot el grup.

a) Els criteris generals estan adaptats per a les adequacions del procés d'ensenyament aprenentatge de les llengües a la realitat sociolingüística del centre globalment i individual.

b El centre vetllarà perquè en el moment d'ingrés l'alumnat amb llengua familiar diferent a la catalana, se senti acollit i s'estableixin estratègies per tal de facilitar una ràpida integració en la dinàmica de l'escola.

c) La direcció del centre vetllarà perquè el professorat exerceixi la

seva tasca docent en la llengua que correspongui segons el PLC.

- d) El centre vetllarà** perquè l'alumnat que s'incorpori tardanament al sistema educatiu rebi un suport especial d'ensenyament del català.

- c) El centre avaluarà** cada any les competències lingüístiques de l'alumnat per tal d'ajustar la programació curricular, de manera que s'aconsegueixin els objectius propis de cada una de les llengües.

L'ENSENYAMENT INTEGRAT DE LES TRES LLENGÜES DEL CURRÍCULUM.

La Llengua és un eix transversal de totes les matèries del currículum i els alumnes aprenen Llengua a partir de totes les oportunitats que els ofereix l'exposició a tres llengües. D'aquesta manera, es crea una competència lingüística comuna a totes elles. En aprendre una L2, transfereixen els coneixements apresos en la L1, i en aprendre una L3, transfereixen els apresos en la L1 i la L2. Al mateix temps, l'aprenentatge d'una segona Llengua ajuda a reorganitzar els coneixements i competències apresos en la primera.

A nivell didàctic, doncs, els mestres de les tres llengües s'han de fonamentar en els coneixements dels alumnes en la primera Llengua per tal de poder transferir-los.

És important, per tant, que els mestres de les diferents llengües comparteixin objectius i procediments d'ensenyament que facilitin un ensenyament integrat de les tres, doncs, a més de facilitar-ne la transferència, també reforça els aprenentatges, ja que els alumnes tenen l'oportunitat de practicar en el context de l'ensenyament en cada llengua els procediments i estratègies que comparteixen els professors de les tres llengües.

Cal tenir en compte el tractament integrat de les llengües als currículums, és a dir.

- Planificar l'ensenyament de les diverses llengües del currículum des d'una única perspectiva didàctica, teòrica i metodològica.

- Programar conjuntament, per tal de:
 - Afavorir les complementarietats.

- Aprofitar les coincidències.
- Evitar les repeticions.

Hi cap també la possibilitat de compartir subtemes puntualment, dintre dels temes generals del currículum.

El tractament integrat ens aboca a parar atenció a la continuïtat en la ment dels alumnes del coneixement de les diverses llengües curriculars i la necessitat d'unificar els criteris, ja que els nens i nenes estableixen relacions entre les diferents llengües que aprenen.

La primera llengua és el patró a partir del qual s'interpreten les estructures semàntiques, morfosintàctiques i fonològiques de les que s'aprenen posteriorment.

Creiem en el fet compartit d'alguns coneixements lingüístics, investigat per Cummins (1986), segons el qual, alguns coneixements lingüístics i habilitats bàsiques no necessiten ser desenvolupats de nou per a l'ús d'altres llengües, un cop desenvolupats en una, sinó que resten disponibles per a totes les que s'aprenuin posteriorment.

Les modificacions que es produeixen posteriorment com a resultat de les interaccions entre els coneixements previs i els adquirits més tard o entre els corresponents a diferents sistemes lingüístics, produeixen una reestructuració deguda a l'ús de sistemes lèxics de diferents llengües, donada la manera diferenciada que tenen de referir-se al mateix món.

La tendència de la nostra escola és preferentment prioritzar l'anàlisi i la reflexió en els nens i nenes, abans que la transmissió oculta o explícita de nocions i regles, que creiem més adequat treballar-la en segon terme.

3.1.2. L'ÀMBIT ORGANITZATIU.

a) La Llengua Catalana.

L'ensenyament de la Llengua Catalana és dut a terme per les tutores corresponents i es realitza a les aules de cada curs.

Es preveu un Reforç (tutora, més una altra mestra) setmanal en funció de les necessitats de cada Cicle en els diferents anys escolars. Aquests Reforç es pot fer a dintre o a fora de l'aula, segons convingui en cada cas, i els grups es poden dividir segons les activitats previstes.

També es té present la posada en marxa d'un Pla d'Acollida per als alumnes d'IT o d'immersió. Aquest Pla el duu a terme la mestra d'Educació Especial.

b) La Llengua Castellana.

La Llengua Castellana s'imparteix en la pròpia aula i, preferentment, per mestres no tutors.

c) La Llengua Anglesa.

La Llengua Anglesa s'ensenya a l'aula d'anglès per una mestra especialista. Aquesta aula està dotada de mitjans audiovisuals (televisió, vídeo, radiocasset...) i de jocs i material de treball divers. L'ambientació és en anglès.

3.1.3. CRITERIS DE SEQÜENCIACIÓ I PROGRAMACIÓ.

- Coherència curricular en tots els cicles.
- Al CELC la llengua serà el català (Una única programació: cat/cast).
- Conceptes, actituds, valors i normes, en català.
- Introducció del castellà (Per elaborar la programació de la Ll. castellana s'han de tenir en compte els continguts específics del castellà respecte el català).
- Per elaborar la programació de la llengua castellana es tindran en compte els continguts específics i diferencials del català. I també els continguts específics del castellà respecte del català.
- Tindrem cura de les interferències en situació de contacte de les dues llengües.
- La sistematització del castellà es farà a partir de 1r del CI.
- La introducció del anglès es farà a partir de 1r del CI.
- El nivell de concreció del Projecte Curricular tindrà en compte que s'ha de potenciar i enriquir l'expressió oral i escrita tant de la llengua catalana com de la castellana.
- Per tant, la programació de la llengua castellana ha d'anar lligada a la de la llengua catalana. Caldrà:
 - Evitar la repetició sistemàtica de continguts o plantejar de forma paral·lela els aprenentatges.
 - Remarcar els trets diferencials de les dues llengües.
 - Evitar l'anticipació d'aprenentatges que no hagin estat treballats en català.
- A l'hora d'introduir la llengua anglesa, caldrà tenir en compte que els alumnes:
 - Tenen una gran capacitat per captar i reproduir sons i adquirir l'entonació i el ritme d'una nova llengua.
 - Tenen més facilitat si els missatges són comunicatius i tenen suport visual.
- Les interferències de l'anglès amb el castellà i el català són baixes.
- La programació de la Llengua anglesa serà:
 - Afavorir l'ús comunicatiu, evitant la memorització d'estructures i la gramàtica.

- S'introduirà a partir de la llengua oral, que sigui comunicativa i que tingui en compte l'interès i els coneixements dels alumnes.
- La llengua auxiliar al començament o en casos puntuals serà el català.

3.1.4. CRITERIS DE RELACIÓ AMB ALTRES ÀREES.

Tenim en compte que la llengua és una matèria instrumental i, al mateix temps, la base fonamental de la comunicació. Per tant, es tindrà la mateixa cura i el mateix nivell d'exigència en la resta d'assignatures pel que fa al llenguatge, tant oral com escrit.

En cas que intervinguin la tutora i d'altres mestres, es vetllarà perquè hi hagi una coordinació en aquest aspecte.

El treball de la llengua des d'altres àrees d'aprenentatge en l'Educació Primària:

C.M. Natural i Social:

- Aprendre el vocabulari específic.
- Realitzar esquemes.
- Confeccionar mapes conceptuals.
- Elaborar resums.
- Desenvolupar cronològicament fets històrics (línia del temps), experiments, seqüenciacions...
- Realitzar explicacions orals.
- Saber definir i relacionar: fets, esdeveniments i experiments...
- Saber transmetre els resultats dels treballs, l'estudi i els coneixements.
- Aprendre la utilització del diccionari.
- Conèixer els camps semàntics de les paraules.
- Cercar sinònims.
- Conèixer l'etimologia de les paraules.
- Deduir significats.
- Conèixer i aplicar tècniques d'estudi adequades al seu nivell.
- Distingir la idea principal de les idees secundàries.
- Comprendre les bases d'orientació quan es desenvolupa un projecte.
- Elaborar bases d'orientació per a la realització d'un projecte.
- Potenciar l'expressió oral a l'hora de transmetre les opinions quan es treballa en grup.
- Aprendre a fer prediccions i a formular hipòtesis (E. Oral).

- Saber descriure el que s'observa.
- Enregistrar per escrit el que s'ha observat (E. Escrita).
- Saber extreure conclusions i enregistrar-les per escrit (Comprensió Oral i Lectora i E. Escrita).
- Formular preguntes relacionades amb el tema.
- Motivar els alumnes envers la lectura com font de coneixement.

Matemàtiques:

- Treballar una bona comprensió oral i lectora dels enunciats.
- Saber extreure la idea principal i les secundàries.
- Conèixer l'ús i el significat del vocabulari específic.
- Saber ser conscient del que no s'entén.
- Entonar adequadament el que es llegeix en veu alta.
- Treballar la lectura individual i silenciosa.
- Escriure correctament les paraules pròpies de la matèria.
- Saber destriar la informació que ens demanen de les dades que no serveixen.
- Integrar l'ensenyament de les quatre habilitats: parlar, comprendre, llegir, escriure amb activitats funcionals.
- Treballar en E. Oral la comunicació d'estratègies entre els alumnes.
- Utilitzar els sinònims adequats (Lèxic).
- Estructurar les frases correctament (Morfosintaxi).
- Treballar la lectura i l'escriptura dels números i la seva transcripció en lletres i a l'inrevés (C.I.).
- Formular preguntes relacionades amb el tema que es treballa.
- Expressar verbalment aspectes espacials de la realitat relatius a formes, grandàries, situació... amb llenguatge geomètric.
- Comparar i classificar formes geomètriques per diversos criteris.
- Realitzar observacions sistemàtiques relacionar-les, classificar-les, extreure dades i esquematitzar-les.
- Distingir entre esdeveniments segurs i aleatoris a partir de situacions concretes.
- Representar i interpretar les nocions i relacions matemàtiques amb paraules, signes, símbols, figures i gràfics.
- Comparar, relacionar, reconèixer i identificar els diferents elements matemàtics que es treballen.

Educació Física.

- Interpretar ordres amb la dificultat adequada al seu nivell (C. Oral).
- Realitzar ordres precises en una seqüenciació.

- Conèixer el vocabulari específic.
- Entendre les normes establertes.
- Elaborar normes i regles de joc.
- Estructurar correctament les frases.
- Llegir i realitzar diferents instruccions.
- Transmetre instruccions i normes als companys (E. Oral).

Música.

- Associar les peces musicals que es treballen amb els sentiments que provoquen.
- Descriure aquestes sensacions: oralment i per escrit.
- Inventar una narració oralment i per escrit, amb la base d'una peça musical.
- Memoritzar les notes i la lletra de les cançons.
- Recitar les lletres de les cançons treballades.
- Conèixer el vocabulari específic.
- Relacionar textos donats amb diferents peces musicals (audició).
- Interpretar el significat d'una peça musical.
- Transmetre la interpretació que s'ha fet de la peça musical.

Plàstica.

- Descripció oral i escrita d'imatges, colors...
- Conèixer el vocabulari específic.
- Entendre les normes establertes.
- Seqüenciar i realitzar les ordres precises.
- Interpretar les ordres amb el nivell de dificultat adequat.
- Interpretar el significat d'una obra.
- Transmetre el que s'ha interpretat als companys.
- Relacionar textos amb imatges artístiques.

3.1.5. CRITERIS D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.

- Per tal d'assegurar que en el primer any d'estada a l'Escola, l'alumnat d'incorporació tardana i procedent d'altres zones no catalanoparlants adquireixi el coneixement de la llengua catalana es seguiran els següents passos :
- Amb els alumnes d'incorporació tardana, s'introduirà la llengua catalana en primer lloc, deixant l'aprenentatge de la llengua castellana quan s'hagi aconseguit el nivell llindar en català.
- Per tal de concretar el punt de partença de cada alumne, un cop avaluat el seu coneixement inicial de la llengua, la tutora,

juntament amb la mestra de NEE decidirà l'adequació corresponent.

- En la llengua estrangera es tindrà en compte la realitat de cada alumne, un cop estudiat cada cas individualment.
- En les activitats d'Educació Física, Plàstica, Música..., es creu convenient que es segueixin les activitats que realitza la resta de l'alumnat.
- Els criteris d'acolliment estan recollits en el Pla d'Acollida . (Annex nº), però es tindran en compte els següents **apunts metodològics generals:**

- En l'actualitat, diverses investigacions han considerat l'enfocament comunicatiu com la metodologia més eficaç per ensenyar una llengua a un aprenent que no la coneix (tots els programes elaborats pel Consell d'Europa parteixen d'aquest enfocament).

Aquesta metodologia proposa que els continguts estiguin vinculats amb les motivacions, interessos i característiques personals de l'alumnat i que les activitats que es realitzin siguin versemblants. Han de tenir una intenció comunicativa on la llengua sigui l'eina d'interacció i no un objectiu per ella mateixa, i s'han de treballar tant aïlladament com integradament les quatre habilitats lingüístiques bàsiques: **comprensió oral i escrita i expressió oral i escrita**, mitjançant activitats on l'alumne aconsegueixi un propòsit inicial.

- Cal tenir present que, en el cas dels alumnes que desconeixen del tot la llengua, s'ha d'assolir una certa competència oral abans que l'escrita, tot i que, a mesura que s'avança, les dues es van entrelaçant.
- S'han d'emprar materials de suport molt visual i amb continguts adaptats a l'edat dels alumnes.
- L'aprenentatge del català sol presentar menys problemes pels qui s'incorporen a l'educació infantil o en el cicle inicial de Primària.
- A partir del segon cicle de Primària, les àrees instrumentals són el punt de partença de l'adquisició de molts aprenentatges. Per tal que puguin accedir a aquests aprenentatges en igualtat de condicions que la resta de l'alumnat, caldrà reforçar l'aprenentatge del català a l'aula d'acollida o a la classe de reforç de llengua, a partir de l'adquisició d'un llenguatge específic i coneixements de les altres àrees d'aprenentatge.

- A part d'aquestes premisses de caire didàctic, també cal tenir present que els mestres, com a responsables en gran part de la integració lingüística de l'alumnat, a més de treballar el nivell de formació lingüística, hem de fer tot el possible per què es produeixi un vincle afectiu amb la llengua catalana.

Algunes **estratègies per una bona acollida** poden ser:

- D'entrada, convé sempre mantenir la llengua catalana i, si la comprensió és difícil, caldrà utilitzar gestos, imatges, parlar amb frases molt curtes i simples...
- En algunes ocasions, la prioritat de comunicar-nos amb fluïdesa el primer dia que ens entrevistem amb la família nouvinguda pot crear una situació difícil respecte a la utilització del català. En aquests casos, la nostra resposta variarà en funció de la receptivitat de d'interlocutor i la situació concreta.
- En el cas últim que haguem de canviar de llengua, farem servir, si és possible, la més propera a la persona nouvinguda o bé utilitzar un servei de traducció. Cal demanar que la traducció es faci en català per què vegin la necessitat de conèixer la llengua.
- Cal transmetre a la família la importància que els seus fills aprenguin el català i l'utilitzin i orientar-los, si cal, sobre llocs on aprendre'l per tal de superar la mancança comunicativa.
- Mantenir el contacte amb les famílies i procurar que assumeixin la importància de l'aprenentatge d'aquesta llengua per al futur dels seus fills, ja que l'actitud dels pares pot influir molt en la motivació de l'alumne.
- Reforçar l'autoestima de l'alumnat i valorar el seu bagatge cultural i lingüístic.
- Adaptar els procediments d'ensenyament – aprenentatge a l'alumnat i no a l'inrevés, i ser conscients que, malgrat que hagi passat un temps prudencial d'escolarització i no s'hagin notat millores en la comprensió i l'expressió lingüística, les nostres expectatives poden ser excessives respecte a les possibilitats reals d'alguns alumnes i que aquesta apreciació pot revertir negativament en el seu rendiment. Una proposta per apropar-nos més el procés d'aprenentatge de l'alumnat és conèixer les principals diferències entre el català i la seva llengua d'origen.

- Portar a la pràctica estratègies comunicatives que tinguin en compte l'origen cultural i la llengua d'origen, com per exemple
- Pronunciar de manera acurada els seus noms.
- Conèixer i utilitzar les comunicacions lingüístiques pròpies de la seva llengua en el moment de l'arribada o el comiat.
- Si es treballa per projectes o centres d'interès, fer que alguns temes tinguin a veure amb algun aspecte del seu origen, llengua o cultura.
- No infravalorar la capacitat d'aprenentatge dels alumnes o evitar parlar-los en català, ja que molts d'ells coneixen més d'una llengua, per la qual cosa, no representa un esforç excessiu l'adquisició d'una altra de nova.

3.1.6. EINES COMPLEMENTÀRIES.

a.- Biblioteca / biblioteca d'aula i maletes viatgeres.

b.- Material audiovisual.

c.- Recursos xtec. I intercanvi d'experiències amb altres centres i professionals.

d.- Centre de Recursos Pedagògics: material divers.

e.- Tria de llibres.

f.- La llengua al pati, al menjador, en les sortides...

g.- Els llibres de text tindran en compte el tractament de les llengües del PLC.

h.- El centre vetllarà per la coherència curricular dels llibres de text.

a.- La Biblioteca és una eina més per a treballar la lectura i l'escriptura, en totes les llengües que s'imparteixen a l'Escola.

A E.I. i a C.I. hi ha biblioteca d'aula. Tots els alumnes de l'Escola, excepte E.I, van a la biblioteca i utilitzen el servei de préstec. L'Escola està connectada a la resta d'escoles municipals i al CREDAM a través de la xarxa telemàtica, mitjançant el programa Absys.

A E.I, s'utilitzen "les maletes viatgeres" que periòdicament van i vénen de la biblioteca, amb diferents llibres: consulta, contes, coneixements, entreteniment...

A C.I, hi ha una biblioteca d'aula on s'inicia la utilització de la biblioteca com lloc de lectura, préstec individual i consulta.

A C.M. i C.S, tenen assignat un dia a la setmana per anar-hi i poder fer, tant el préstec de llibres com la lectura individual.

b.- El material audiovisual és una eina més per a complementar l'ensenyament de les llengües Castellana i Anglesa; serveix per a reforçar el vocabulari i les estructures comunicatives que es treballen en cada moment. En Llengua Catalana, la utilització del material audiovisual està enfocada a reforçar sobretot l'expressió oral. S'ha de ressaltar l'efecte feed-back de la visualització d'històries, imatges, diàlegs, descripcions... exposicions orals.

c.- A la xtec. podem trobar una gran varietat de recursos que s'ofereixen als professionals per tal de treballar a l'aula, i també es poden intercanviar experiències molt enriquidores per a tots.

d. Al CRP es pot trobar un bon assessorament i una gran varietat de material per treballar a l'escola.

e.- Formem el criteri dels alumnes i escollim els materials que s'ajusten més al nostre Projecte Curricular. Vetllem per la correcció gramatical, ortogràfica i d'expressió, i, en general, revisem que no segueixin criteris sexistes, racistes ni discriminatoris.

Tenim també molt present que hi hagi coherència entre els currículums de totes les àrees.

A E.I, l'alumnat no segueix un llibre de text, es treballa per projectes on la tasca de la mestra es fa palesa de manera sistemàtica a l'hora de seleccionar el material i el vocabulari més adient per treballar.

f.- La llengua que s'utilitza en tots els espais escolars és el català.

4. DIFUSIÓ DEL PLC.

- El PLC l'han elaborat en diferents anys escolars, unes comissions formades per una mestra representativa de cada Cicle i la Cap d'Estudis.
- La Comissió corresponent de Projecte Lingüístic té la funció de seleccionar els objectius que es duren a terme anualment, les actuacions, els responsables, els recursos i l'avaluació de la consecució dels objectius proposats.
- Un cop es dona per finalitzat el treball de la Comissió de Projecte Lingüístic en quant a la revisió i actualització (si cal) la presa d'acords, etc, es posarà en comú en cada cicle per tal de revisar-lo entre tots els mestres. El resultat final es presentarà en Claustre i posterior Consell Escolar.
- El Consell Escolar vetllarà (famílies)
- La direcció vetllarà..... (professors)
- Revisió i concreció anual.

5. OBJECTIUS DE MILLORA.

En aquest moment (febrer de 2019), estem acabant el tercer any de formació ILEC (curs d'impuls de la lectura). El curs vinent, farem la formació: Ara escric.

Aquest curs, les mestres especialistes d'Anglès estan fent la formació GEP que té una durada de tres anys, per tal d'ampliar la presència de l'anglès a l'escola.

Tenint en compte la formació i actualitzacions que vagi rebent el Claustre de l'escola, les tindrem en consideració per tal que constin en aquest Projecte Lingüístic.